

VISAGINO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

**DĖL VISAGINO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027
METŲ PLANO PATVIRTINIMO**

2023 m. rugpjūčio __ d. Nr. TS- ____
Visaginas

Visagino savivaldybės taryba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 31 punktu, 15 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 28 straipsnio 3 dalimi, Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274 „Dėl regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimų patvirtinimo“, n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Visagino savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planą (pridedama).

2. Pripažinti netekusiu galios Visagino savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 28 d. sprendimą Nr. TS-245 „Dėl Visagino savivaldybės 2015–2020 m. atliekų tvarkymo plano patvirtinimo“.

3. Paskelbti šį sprendimą Teisės aktų registre ir Visagino savivaldybės interneto svetainėje www.visaginas.lt.

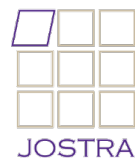
Savivaldybės meras

Erlandas Galaguz

PATVIRTINTA
Visagino savivaldybės tarybos
2023 m. rugpjūčio ____ d. sprendimu Nr. TS-____

**VISAGINO SAVIVALDYBĖS
ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR
TVARKYMO 2021–2027
METŲ PLANAS**

TURINYS

VARTOJAMOS SANTRUMPOS	6
1. ĮVADAS	7
2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS	9
3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA	10
3.1. Visagino savivaldybė	10
3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra	11
3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas	14
3.3.1. Investicinių projektų įgyvendinimas	14
3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas	16
3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra	18
3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis	20
3.6. Komunalinių atliekų susidarymas	20
3.7. MKA surinkimas ir MBA	22
3.8. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne	23
3.9. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas	25
3.10. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	26
3.11. Kitų buityje susidarančių atliekų tvarkymas	27
3.12. Bešeimininkių atliekų tvarkymas	27
4. ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS	28
5. VISAGINO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS	36
5.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	37
5.2. Visagino atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės	44
6. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS	83
6.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė	83
6.2. Infrastruktūros plėtra	85
7. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ DYDŽIUI UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS	91
8. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI	93
PRIEDAI	101

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. Atliekų tvarkytojai Visagino savivaldybėje	13
2 lentelė. Utenos MBA įrenginių charakteristikos	15
3 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų mechaninio rūšiavimo ir biologinio apdorojimo įrenginių veiklos rezultatai	22
4 lentelė. Biologiškai skaidžios frakcijos tvarkymas Utenos MBA	23
5 lentelė. Šalinamų į regioninį sąvartyną atliekų kiekis, tonos	23
6 lentelė. Į Utenos MBA / MA įrenginius priimamų Visagino savivaldybėje surinktų MKA sudėties nustatymo duomenys 2016–2020 m., proc.	24
7 lentelė. Šalinamų atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg / metus, 2020 m.	25
8 lentelė. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Utenos regione	26
9 lentelė. Žaliųjų atliekų surinkimas Visagino savivaldybės kompostavimo aikštelėje, tonomis / metus	26
10 lentelė. Utenos APLSA surenkami atliekų kiekiai (t/metus)	27
11 lentelė. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 plane iškeltų uždavinių įgyvendinimo vertinimas	30
12 lentelė. Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 plane nustatytų uždavinių kokybinis vertinimas	31
13 lentelė. Visagino savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė	33
14 lentelė. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	37
15 lentelė. VAPTP uždaviniai	38
16 lentelė. VAPTP uždavimai ir siekiai	40
17 lentelė. Kitos uždavimai, keliamos VAPTP	42
18 lentelė. VAPTP uždavimai ir siekiai	78
19 lentelė. Kitos uždavimai, keliamos VAPTP	81
20 lentelė. Antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Visagino savivaldybėje, %	84
21 lentelė. Visagino savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m.	84
22 lentelė. Maisto (virtuvės) atliekų infrastruktūros plėtros poreikis Visagino savivaldybėje	85
23 lentelė. Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Visagino savivaldybėje	86
24 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų konteinerių poreikis Utenos regione	87
25 lentelė. Individualių kompostavimo dėžių poreikis Visagino savivaldybėje	87
26 lentelė. Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis 2022–2027 m. Utenos regione	87

27 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Visagino savivaldybėje	91
28 lentelė. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną	93
29 lentelė. Visagino savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną	94
30 lentelė. Registruotų gyventojų skaičius Utenos regiono savivaldybėse 2016–2021 m.	101
31 lentelė. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Visagino savivaldybės teritorijoje (tonos/metus)	101
32 lentelė. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti Visagino savivaldybės teritorijoje , skaičius	101
33 lentelė. Konteinerių kiekis Visagino savivaldybės teritorijoje	102
34 lentelė. Susidarantys komunalinių atliekų kiekiai Visagino savivaldybės teritorijoje (tonos/metus)	103
35 lentelė. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui Visagino savivaldybės teritorijoje (tonos/metus)	103
36 lentelė. Utenos regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną bei komunalinių atliekų mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginius pristatytų atliekų kiekiai tonomis	103
37 lentelė. Utenos MBA tvarkytos ir regioniniame sąvartyne 2020 m. pašalintos atliekos, tonos	103
38 lentelė. Atvežamų į MBA mišrių komunalinių atliekų kiekis, tonos	105
39 lentelė. Visagino atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė	105
40 lentelė. Visagino savivaldybės teritorijoje susidariusių – sutvarkytų bešeimininkių atliekų kiekiai	106
41 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymas Visagino savivaldybės teritorijoje, tonos	107
42 lentelė. Komunalinių atliekų kiekių prognozė Visagino savivaldybėje 2022–2027 m. (t)	107

ILIUSTRACIJŲ SĄRAŠAS

1 pav. Utenos regionas ir Visagino savivaldybė	10
2 pav. Registruotų gyventojų skaičius Visagino savivaldybėje 2016–2021 m.	10
3 pav. Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės Visagino savivaldybėje, vnt.	19
4 pav. Visagino savivaldybės gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė	19
5 pav. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Visagino savivaldybėje, tonos	21
6 pav. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Visagino savivaldybėje, tonos vienam gyventojui	21
7 pav. MBA ir sąvartyne tvarkomos atliekos, pagal savivaldybes, tonos (1)	22
8 pav. Bešeimininkių atliekų susidarymas Visagino savivaldybėje, tonos	28
9 pav. Atliekų tvarkymas Visagino sav., tonos	29

10 pav. Visagino atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai	45
11 pav. 1 ir 2 tikslai ir jų uždaviniai	46
12 pav. 3 ir 4 tikslai ir jų uždaviniai	46
13 pav. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas	90

VARTOJAMOS SANTRUMPOS

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
AM	Aplinkos ministerija
APLSA	Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė
ATP	Atliekų tvarkymo planas
AŽ	Antrinės žaliavos
BSA	Biologiškai skaidžios atliekos
EEJA	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos
ENTP	Eksploatuoti netinkamos transporto priemonės
ES	Europos Sąjunga
GIA	Gamintojų ir importuotojų asociacija
KA	Komunalinės atliekos
KAK	Kietasis atgautasis kuras
LAAIF	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
LR	Lietuvos Respublika
MBA	Mechaninis biologinis apdorojimas
MKA	Mišrios komunalinės atliekos
MVA	Maisto (virtuvės) atliekos
RAAD	Regiono aplinkos apsaugos departamentas
SA	Savivaldybių administracijos
SiGA	Statybos ir griovimo atliekos
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
TIPK	Taršos integruota prevencija ir kontrolė
UAB „URATC“	Utenos regiono atliekų tvarkymo centras „URATC“
VAPTP	Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas
VSATP	Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo 2007–2013 m. planas
ŽA	Žaliosios atliekos

1. ĮVADAS

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema – nuolat besivystanti atliekų tvarkymo sistema, kuria siekiama pateisinti gyventojų lūkesčius, įgyvendinant iškeltus globalius, Europos Sąjungos (toliau – ES) ir valstybinius tikslus.

Šios sistemos vystymosi sąlygas užtikrina ES direktyvose nustatyti reikalavimai ir Valstybės mastu numatyti uždaviniai, priimti bei patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane (toliau – VAPTP), patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimu Nr. 573. Reikalavimų, uždavinių nustatymas iš dalies užtikrina darnią sistemos plėtrą, tačiau kartu iškelia ir sudėtingų iššūkių atliekų tvarkymo sektorių reguliuojančioms ir šiuos uždavinius įgyvendinančioms organizacijoms. Šios organizacijos susiduria su iškeltų uždavinių įgyvendinimo sudėtingumu ir nuolat kintančios dinamiškos teisinės aplinkos keliamomis problemomis.

Siekiant tinkamai suplanuoti Utenos regiono bei Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, išspręsti kylančias problemas ir įgyvendinti ES reglamentuotus uždavinius, kurie patvirtinti VAPTP, prisitaikyti prie teisinės aplinkos ir užtikrinti tinkamą, tvarų komunalinių atliekų tvarkymą regione, buvo parengtas Visagino savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas.

Pagrindinis Visagino savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano tikslas – suderinti Visagino savivaldybės ir Utenos regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant Visagino savivaldybės bei regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, eksploatuojant ir pagal poreikį išplečiant bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius regione. Visagino savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytos priemonės, užtikrinančios aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus. Visagino savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tolesnę plėtrą numatyta vystyti laikantis atliekų tvarkymo prioritetų, kurių svarbiausias – atliekų prevencija (susidarymo vengimas). Kitas prioritetas – paruošimo naudoti pakartotinai, atliekų perdirbimo ir naudojimo kitais būdais sprendimų taikymas ir, tik blogiausiu atveju, galimas atliekų šalinimas sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Plano rengimo metu buvo naudojami Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – AAA) teikiami oficialūs duomenys apie komunalinių atliekų tvarkymą Lietuvoje ir mišrių komunalinių atliekų sudėtį, taip pat UAB „URATC“ ir savivaldybės pateikti duomenys.

Atkreiptinas dėmesys, kad iš skirtingų informacijos šaltinių gauti statistiniai duomenys ne visada sutapo, skirtingų metų informacija varijuoja dėl pakeistos pirminių duomenų rinkimo metodikos (2018 metų sausio 1 d. buvo pakeista atliekų apskaitos tvarka), todėl tai neleidžia daryti vienareikšmių statistiškai pagrįstų išvadų dėl atliekų susidarymo ir tvarkymo tendencijų regione. Viena pagrindinių duomenų variavimo priežasčių – nesisteminis (nesivadovaujant vieninga metodika) skirtingų atliekų srautų priskyrimas komunalinių atliekų srautui. Siekiant išvengti klaidingų sprendimų dėl ateities prognozių, kurioms galėjo daryti įtaką duomenų variavimas, formuojant Plano pagrindines prielaidas bei išvadas, remtasi AAA pateiktais duomenimis.

Visagino savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas (toliau – Planas) parengtas remiantis VAPTP, ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274 patvirtintais Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimais.

Visagino savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metais plano rengimo procese dalyvavo:

UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ administracijos atstovai;

Utenos regiono plėtros tarybos administracijos atstovai;

Visagino savivaldybės administracijos atstovas;

UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“ ir UAB „Jostra“ konsultantai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintame Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše numatyta tvarka, parengtam Visagino savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planui, buvo atliktas Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (toliau – SPAV). Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2004 m. rugpjūčio 27 d. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-455, patvirtintu Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose, vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo aprašu ir jo 2010 m. gegužės 4 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-357 patvirtintu pakeitimu.

2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

Svarbiausios ES direktyvos, reglamentuojančios komunalinių atliekų tvarkymą:

- ✚ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas;
- ✚ 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų;
- ✚ 2002 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų su 2010 m. rugsėjo 27 d. pakeitimais;
- ✚ 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo;
- ✚ 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo su 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimu 413/2010 padarytais pakeitimais;
- ✚ 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų su 2009 m. kovo 11 d. , 2008 m. spalio 22 d. ir 2013 m. vasario 7 d. pakeitimais;
- ✚ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- ✚ 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (ENTP) su 2010 m. vasario 23 d. pakeitimais;
- ✚ 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo su 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/103/EB pakeitimais
- ✚ 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės;
- ✚ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės).

Nacionaliniai teisės aktai ir kiti dokumentai, kuriais vadovaujantis plėtojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, rengiami ir atnaujinami komunalinių atliekų tvarkymo planai:

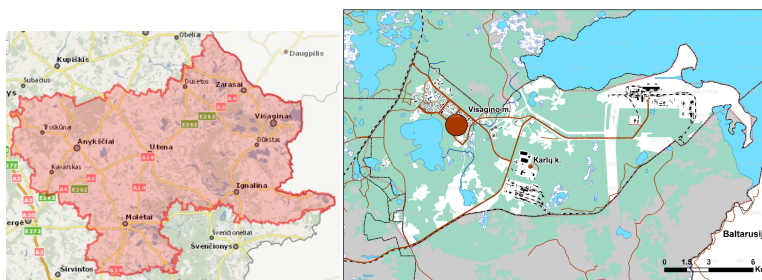
- ✚ Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos įstatymas;
- ✚ Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas;
- ✚ 2022 m. birželio 1 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 573 patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas;
- ✚ Atliekų tvarkymo taisyklės (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. 217);
- ✚ Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- ✚ Valstybės ilgalaikės raidos strategija;
- ✚ Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija;
- ✚ Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymas;
- ✚ Reikalavimai regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274;

- ✚ Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. Nr. 967;
- ✚ Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D1-455;
- ✚ 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“;
- ✚ 2022–2030 metų Regionų plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“
- ✚ Utenos regiono plėtros planas 2014–2020 metams, patvirtintas Utenos regiono plėtros tarybos 2015 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. 51/1S-5 (pakeistas Utenos regiono plėtros tarybos 2022 m. birželio 10 d. nutarimu Nr. TS-11 „Dėl Utenos regiono plėtros tarybos 2015 m. spalio 16 d. sprendimo Nr. 51/1S-22 „Dėl Utenos regiono plėtros plano 2014-2020 m. dalies „Priemonių planas“ tvirtinimo“ pakeitimo“).

3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

3.1. Visagino savivaldybė

Visagino savivaldybė – administracinis – teritorinis vienetas šiaurės rytų Lietuvoje, Utenos apskrityje. Administracinis centras – Visaginas. Formaliai savivaldybė įkurta 1994 m. liepos 19 d. Visagino mieste, teritoriją atskyrus nuo Ignalinos rajono.

1 pav. Utenos regionas ir Visagino savivaldybė

2 pav. Registruotų gyventojų skaičius Visagino savivaldybėje 2016–2021 m.

Visagino savivaldybėje kaip ir Utenos regione pastebimi ir bendri Lietuvos demografiniai procesai –

bendras gyventojų mažėjimas, gyventojų koncentracija didesniuose miestuose. Statistikos departamento ir AAA duomenimis, nuo 2016 m. iki 2020 m. Visagino savivaldybėje gyventojų sumažėjo beveik 8 proc., (apie 1 500 gyventojų), tačiau 2021 metais gyventojų skaičius vėl padidėjo iki 19 600. Detalūs duomenys pateikti 1 priede.

3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka savivaldybės atsako už savivaldybių teritorijose susidarantių mišrių komunalinių atliekų surinkimo, pervežimo į MBA įrenginius/regioninį sąvartyną ir nuo jų atskirtų antrinių žaliavų, pakuočių atliekų, žaliųjų atliekų, pavojingų buitinių atliekų, didžiųjų ir kitų naudoti tinkamų atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų ir kitų specifinių, panaudoti ar kitaip perdirbti tinkamų atliekų surinkimo organizavimą. Atliekų surinkimo paslaugas savivaldybių teritorijose teikia įmonės, turinčios, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, teisę teikti tokias paslaugas, kurios paprastai yra atrenkamos viešųjų paslaugų pirkimo konkurso būdu, arba tokios paslaugos pavestos teikti savivaldybių įmonėms savivaldybių tarybų sprendimais. Savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos turi užtikrinti kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią galimą kainą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą. Savivaldybės atsakingos už atliekų tvarkymo organizavimą įgyvendinant principą „teršėjas moka“, o visos lėšos, gautos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, naudojamos tik regioninei ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms finansuoti.

Visagino savivaldybė atliekų tvarkymo veikloje atlieka šias pagrindines organizavimo funkcijas:

- ✚ tvirtina savivaldybių atliekų tvarkymo planus bei taisykles;
- ✚ tvirtina vietinės rinkliavos ar įmokes nuostatus ir nustato vietines rinkliavas ar įmokas už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą;
- ✚ viešųjų pirkimo / ar vidaus sandorio įstatymo nustatyta tvarka parenka atliekų tvarkytojus;
- ✚ organizuoja papildančių atliekų tvarkymo sistemų diegimą savivaldybėse;
- ✚ kontroliuoja UAB „URATC“ veiklą;
- ✚ kontroliuoja, kaip gyventojai, įmonės ir organizacijos laikosi savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių;
- ✚ organizuoja šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba jis neegzistuoja, tvarkymo organizavimą;
- ✚ vykdo visuomenės informavimą ir švietimą.

Visagino savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima šių atliekų tvarkymą:

- ✚ mišrių (likusių po pirminio rūšiavimo) komunalinių atliekų;
- ✚ buityje susidarantių antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuočių atliekų;
- ✚ buityje susidarantių biologiškai skaidžių atliekų (maisto, žaliųjų ir kt.);
- ✚ buityje susidarantių didelių gabaritų atliekų ir naudotų padangų;
- ✚ tekstilės atliekų;
- ✚ buityje susidarantių elektros ir elektroninės įrangos atliekų;

- ✚ statybos ir griovimo atliekų;
- ✚ komunalinių pavojingų buitinių atliekų;
- ✚ gatvių, šaligatvių ir teritorijų valymo sąšlavų;
- ✚ šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma;
- ✚ kitų atliekų, kurios išskiriamos pagal poreikį teisės aktais, įskaitant savivaldybės priimtus teisės aktus.

Siekiant užtikrinti sėkmingą atliekų tvarkymo sistemos organizavimą, Visagino savivaldybė parengė ir Visagino savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 28 d. sprendimu Nr. TS-245 „Dėl Visagino savivaldybės 2015–2020 m. atliekų tvarkymo plano patvirtinimo“ patvirtino savivaldybės atliekų tvarkymo planą, o 2016 m. gegužės 26 d. Visagino savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-114: „Dėl Visagino miesto savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ patvirtino savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisykles.

Siekiant sukurti regioninę atliekų tvarkymo sistemą, Utenos regiono savivaldybės 2004 m. spalio 22 d. įsteigė uždarytą akcinę bendrovę „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ (toliau – UAB „URATC“) (įregistruotas 2005 m. sausio 28 d.). UAB „URATC“ įsteigtas, siekiant sukurti ir įdiegti (įgyvendinant Sanglaudos fondo lėšomis finansuojamą projektą „Utenos regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“) Utenos regioninę atliekų tvarkymo sistemą, užtikrinti, kad ši sistema veiktų nuolat ir ja galėtų naudotis akcininkų administruojamų teritorijų gyventojai, tenkinant viešuosius interesus atliekų tvarkymo srityje. 2012 m. gegužės 14 d. įregistruotuose naujuose bendrovės įstatuose pagrindiniu bendrovės veiklos tikslu apibrėžta – vykdant nepavojingų atliekų tvarkymo ir šalinimo veiklą, vykdyti atliekų tvarkymo užduotis.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų organizavimą Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės gali pavesti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui – vienos, kelių ar visų į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančių savivaldybių įsteigtam juridiniam asmeniui. UAB „URATC“ vykdo regioninę veiklą:

- ✚ Utenos regiono atliekų tvarkymo įrenginių: Utenos regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno, komunalinių atliekų mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginių;
- ✚ Atliekų priėmimo, laikino saugojimo aikštelių ir biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelių eksploatacija, priežiūra, plėtimas, modernizacija, kompleksinio aplinkos monitoringo vykdymas;
- ✚ Uždarytų sąvartynų priežiūra ir aplinkos monitoringo vykdymas;
- ✚ Teisės aktų, susijusių su atliekų tvarkymu, pakeitimų iniciavimas, pastabų rengiamiems teisės aktams teikimas;
- ✚ Duomenų apie priimamus, tvarkomus, šalinamus atliekų kiekius eksploatuojamuose atliekų tvarkymo įrenginiuose kaupimas, sisteminimas ir teikimas atsakingoms institucijoms įstatymų nustatyta tvarka;
- ✚ Visuomenės informavimas, konsultavimas, švietimas atliekų tvarkymo ir prevencijos klausimais;
- ✚ Steigėjų pavestų užduočių ir priskirtų funkcijų vykdymas.

Remiantis Atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų surinkimą Visagino savivaldybės teritorijoje

vykdo įmonės, sudariusios sutartis su savivaldybe. Atliekų tvarkymo įstatymas reglamentuoja gamintojų ir importuotojų atsakomybę – pakuočių ir pakuočių atliekų, elektros ir elektroninės įrangos, alyvų, transporto priemonių ir kitų apmokestinamųjų gaminių tvarkymo veiklos, bendradarbiavimo su savivaldybėmis principus.

Pagrindinės komunalines atliekas tvarkančių įmonių vykdomos veiklos funkcijos:

- ✚ mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir pervežimas į MBA;
- ✚ atliekų turėtojų aprūpinimas mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriais;
- ✚ kolektyvinių konteinerių priežiūra;
- ✚ buityje susidarančių didžiųjų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu;
- ✚ pagal atskiras sutartis su atliekų turėtojais statybos ir griovimo atliekų vežimas;
- ✚ biologiškai skaidžių (virtuvės maisto atliekos) ir/ar žaliųjų atliekų (žolė, medžių šakos, lapai) rinkimas ir vežimas;
- ✚ informacijos teikimas savivaldybei apie aptarnaujamus atliekų turėtojus, ataskaitų apie surinktus kiekius, atliekų susikaupimo normas, mokamus mokesčius;
- ✚ antrinių žaliavų, pakuotės ir pakuotės atliekų, tekstilės atliekų surinkimas ir tvarkymas;
- ✚ pakuočių ir jų atliekų, EEJA, baterijų, akumuliatorių ir apmokestinamųjų gaminių atliekų papildančių surinkimo sistemų diegimas (gamintojų ir importuotojų ar licencijuotos organizacijos).

Šiuo metu Visagino savivaldybėje komunalines ir kitas atliekas tvarkančių įmonių sąrašas pateikiamas 1 lentelėje.

1 lentelė. Atliekų tvarkytojai Visagino savivaldybėje ¹

Savivaldybė	Atliekų tvarkytojo pavadinimas	Sutartis su savivaldybe	Sutarties pasirašymo su savivaldybe data	Veikla
Visagino sav.	UAB „Visagino būstas“	Turi	2019-09-05	Mišrių komunalinių, didžiųjų atliekų surinkimas, tekstilės surinkimas nuo 2020 m.
	Gamintojų ir importuotojų asociacija	Turi	2011-08-11	Naudotų padangų, tepalų, degalų filtrų, vidaus degimo variklių oro filtrų autotransporto priemonių amortizatorių, baterijų ir akumuliatorių, variklio, pavarų dėžės it tepalinės alyvos atliekų surinkimas

¹ Paprastai pasibaigus Sutarčių galiojimui ir nė vienai šaliai nepareiškus kitaip, Sutarties galiojimas pratęsiamas dar vieniems metams. Pratęsimų skaičius neribojamas.

Savivaldybė	Atliekų tvarkytojo pavadinimas	Sutartis su savivaldybe	Sutarties pasirašymo su savivaldybe data	Veikla
	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	Turi	2013-06-28	EEJ atliekų surinkimas.
	VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“	Turi	2013-10-25	Pakuotės ir pakuotės atliekų surinkimas, vežimas ir paruošimas naudoti
	VšĮ „Žalioji taška“	Turi	2013-10-25	Pakuotės ir pakuotės atliekų surinkimas, vežimas ir paruošimas naudoti
	VšĮ „Gamtos ateitis“	Turi	2015-02-6	Pakuotės ir pakuotės atliekų surinkimas, vežimas ir paruošimas naudoti
	UAB „Ekobazė“	Turi	2013-11-26	Popieriaus, stiklo, plastiko atliekų ir pakuočių surinkimas

Šaltinis: AAA, savivaldybių duomenys

3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo poreikis apima Visagino savivaldybės ir Utenos regione įgyvendinamus atliekų tvarkymo sektoriaus vystymo projektus, atliekų tvarkymo (atliekų surinkimo ir transportavimo, atliekų šalinimo, apdorojimo, įmokos administravimo) sąnaudas. Atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš įvairių šaltinių –įmoky, gautų už suteiktas komunalinių atliekų priėmimo, šalinimo ar apdorojimo paslaugas, ES paramos, skolintų lėšų.

3.3.1 Investicinių projektų įgyvendinimas

Investicinių projektų įgyvendinimas – svarbi savivaldybės ir regioninės atliekų tvarkymo sistemų dalis, leidžianti įgyvendinti uždavinius, numatytus atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Žemiau pateikiama informacija apie Utenos regione bei Visagino savivaldybėje vykdytus ir / ar vykdomus investicinius ar komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtros projektus.

UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ 2020 m. pradėjo įgyvendinti projektą „Maisto / virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimas Utenos regione“. Projekto tikslas – pagerinti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą Utenos regione. 2020 m. gruodžio 29 d. bendrovė pateikė paraišką projekto „Maisto / virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimas Utenos regione“ finansavimui gauti, o 2021 m. kovo 31 d. pasirašė projekto Nr.05.2.1-APVA-R-008-91-0012 „Komunalinių atliekų infrastruktūros plėtra“

finansavimo ir administravimo sutartį. Bendra projekto vertė yra 2 322 108,15 Eur (iš jų ES lėšos sudaro 1 973 791,93 Eur, nuosavos lėšos sudaro – 348 316,22 Eur). Projekto metu bus atlikti esamų mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginių infrastruktūros pritaikymo darbai maisto / virtuvės atliekų paruošimui perdirbti. Perkami rangos darbai ir įranga (smulkinimo kaušas, vartytuvas, sijotuvas, frontalinis krautuvas, rūšiavimo linija), tai pat bus vykdoma visuomenės informavimo kampanija maisto / virtuvės atliekų prevencijos ir tvarkymo klausimais. Utenos regione bus sukurti 3 800 tonų per metus rūšiuojamuoju būdu iš gyventojų surenkamų maisto ir virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumai.

Vykdamas projektą „Utenos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ Nr. VP3-3.2-AM-01-V-02-006, UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ su rangovu UAB „Manfula“ 2013 m. rugpjūčio 29 d. sudarė rangos sutartį „Utenos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra: mišrių komunalinių atliekų mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginių projektavimas, tiekimas ir statyba Utenoje“ MBA įrenginiai pradėjo veikti 2016 metų pradžioje.

2 lentelė. Utenos MBA įrenginių charakteristikos

Parametras	Reikšmė
Mechaninio apdorojimo įrenginių projektinis pajėgumas, t/metus	45200
Projektinis pajėgumas per dieną, t/d	175
Biologinio apdorojimo įrenginių projektinis pajėgumas, t/metus	15000
Priėmimo zonos projektinis pajėgumas, t	331
Atskiriamos antrinės žaliavos	LDPE, kartonas, popierius, stiklas, spalvoti ir juodieji metalai, PVC, HDPE, PET
Biodujų gamyba	Numatyta
Biologiškai skaidžios dalies apdorojimo būdas	Stabilizuoto komposto gamyba

Šaltinis: UAB „URATC“

Įgyvendinant projektą „Utenos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ 2013 m. gruodžio 16 d. su UAB „Kluva“ buvo sudaryta kompostavimo konteinerių (6000 vienetų) pirkimo sutartis, kurios vertė – 170 000 Eur be PVM. Nupirkti konteineriai buvo išdalyti regiono gyventojams.

Visagino savivaldybėje per pastaruosius metus taip pat buvo vykdoma atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra:

- ✚ 2016 m. parengė investicinį projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Visagino savivaldybėje“ (Nr. 05.2.1-APVA-R-008-91-0001), kurio – tikslas plėsti Visagino savivaldybės teritorijoje egzistuojančią komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiant skatinti ir užtikrinti komunalinių atliekų rūšiavimą, taip pat mažinti į sąvartynus patenkančių atliekų kiekį. Projekto tikslui pasiekti suformuotas konkretus uždavinys – sukurti tinkamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Projekto įgyvendinimo metu įrengta 40 konteinerių aikštelių miesto teritorijoje,

įsigyta ir įrengta 130 antrinių žaliavų surinkimo konteinerių: 40 popieriaus / kartono atliekoms, 40 stiklo atliekoms, 40 plastiko atliekoms;

- ✚ Įgyvendintas ES struktūrinių fondų ir Visagino savivaldybės administracijos lėšomis bendrai finansuojamas projektas Nr. 05.2.1-APVA-R-008-91-0001 „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Visagino savivaldybėje“. Projekto metu įrengta 40 mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių su pusiau požeminiais antrinių žaliavų surinkimo konteineriais. Taip pat įsigyta 120 pusiau požeminių antrinių žaliavų surinkimo konteinerių ir 10 tekstilės atliekų surinkimo konteinerių. Projekto vertė – 509 405,45 Eur;
- ✚ Įrengtos savivaldybės biudžeto lėšomis mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelės Visagino savivaldybės teritorijoje: sodininkų, garažų bendrijose, kaimuose, kapinėse. Projekto vertė – 29 600 Eur;
- ✚ Inicijuotas didelių gabaritų atliekų priėmimo ir laikino saugojimo, kompostavimo aikštelių perkėlimas iš Dvarvietės g. 1A, Skrytelių k., Visagino savivaldybėje į Taikos pr. 27, Visagine ir daiktų mainų punkto įrengimas Taikos pr. 27, Visagine. Šiam tikslui įsigytas pastatas.

Kiekvienais metais Visagino savivaldybėje kartu su VšĮ „Mes darom“ organizuojama tradicinė aplinkos puoselėjimo akcija „Darom“, kurios metu tvarkomos bendrojo naudojimo teritorijos, miškai, Visagino ežeras ir jo pakrantė. Mokiniai dalyvauja rengiamame egzamine „Atliekų kultūra“. Prenumeruojama ikimokyklinio ugdymo įstaigoms, mokykloms ir bibliotekoms visuomenės švietimui skirti aplinkosauginiai leidiniai: „Žalioji pasaulis“, „National Geographic Lietuva“, „National Geographic Kids“, „Lututė“, „Miškai“. Finansuojamas Lietuvos žaliųjų judėjimo Tarptautinis gamtosauginių mokyklų programos koordinavimas „Verdenės“ gimnazijoje, kurio tikslas – didinti ekologinio švietimo, gamtosaugos sampratos sklaidą. Su partneriais dalyvauja projekte „Man rūpi rytojūs“.

3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Remiantis galiojančia Atliekų tvarkymo įstatymo redakcija, savivaldybės nustatomo mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą kainodara turi būti paremta proporcingumo, nediskriminavimo, solidarumo ir „teršėjas moka“ principais. Visagino savivaldybės įmokų už atliekų tvarkymą kainodaros pagrindą sudaro atliekų tvarkymo sistemos sąnaudos. Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos sąnaudų dedamosios:

- ✚ Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo iki MBA įrenginių ar kitų regioninio apdorojimo įrenginių sąnaudos;
- ✚ Vietinės rinkliavos / tarifo administravimo sąnaudos;
- ✚ Komunalinių atliekų šalinimo sąnaudos (infrastruktūros eksploatacijos ir kt. sąnaudos).

Komunalinių atliekų šalinimo, apdorojimo – UAB „URATC“ patiriamas sąnaudas sudaro:

- ✚ Atliekų tvarkymo MBA įrenginiuose sąnaudos;
- ✚ Šalinimo veiklos sąnaudos – visos su Utenos regioninio sąvartyno eksploatavimu susijusios sąnaudos: darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas,

elektros, vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugos, atliekų tvarkymo technikos eksploatacija, degalai, tepalai, technikos remontas, draudimas, kitos eksploatacinės sąnaudos, atidėjiniai sąvartyno uždarymui;

- + Didžiųjų atliekų priėmimo aikštelių sąnaudos – didžiųjų atliekų priėmimo aikštelių eksploatacinės sąnaudos. Šias sąnaudas sudaro darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos, surinktų atliekų sutvarkymo sąnaudos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimai, darbo priemonės ir pan.);
- + Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių sąnaudos – aikštelėse dirbančių darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, žaliųjų atliekų kompostavimo sąnaudos (technikos eksploatacija, degalai ir kt.), kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimas, darbo priemonės ir kt.);
- + Įgyvendinamų projektų sąnaudos – su projektų įgyvendinimu susijusios sąnaudos;
- + UAB „URATC“ administracinės sąnaudos. Tai sąnaudos, į kurias įtrauktos administracijos darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, administracinių patalpų nuoma, tarnybinio transporto eksploatacija, degalai, remontas, draudimas, kanceliarinės, ryšio, darbuotojų mokymų ir komandiruočių sąnaudos, konsultavimo paslaugos, paskolų palūkanų sąnaudos ir kt.

Remiantis atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi būti paremta „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Šie principai nusako, kad visos atliekų tvarkymo sistemoje susidariusios sąnaudos turi būti apmokėtos atliekų turėtojų ir (arba) medžiagų, ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojų arba importuotojų (gamintojo atsakomybės principas) lėšomis.

Aukščiau aptartus principus papildo šie atliekų tvarkymo įstatyme numatyti principai:

- + „Nediskriminavimo“ principas suprantamas kaip vienodų apmokestinimo sąlygų taikymas tos pačios kategorijos atliekų turėtojams;
- + „Proporcingumo“ principas teigia, kad apmokestinimas už atliekų tvarkymą negali būti akivaizdžiai neproporcingas atliekų turėtojui susidarantiems atliekų kiekiui;
- + „Solidarumo“ principas nusako idėją, kad viename atliekų tvarkymo regione visiems atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokios pačios kokybės paslaugas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad 1 t mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t. y. atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visoms Regiono savivaldybėms, t. y. paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo regioninio sąvartyno.

Visagino savivaldybės tarybos 2018 m. gegužės 30 d. Nr. Sprendimu Nr. TS-106 pakeisti Visagino savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatai. Visagino savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatai reglamentuoja vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų

turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį, Vietinės rinkliavos taikymo tvarką, Vietinės rinkliavos mokėjimo tvarką, Vietinės rinkliavos lengvatas, Vietinės rinkliavos grąžinimo atvejus, delspinigių dydį, jų apskaičiavimo, mokėjimo tvarką ir atleidimo nuo delspinigių atvejus. Vietinė rinkliava nustatoma visiems Visagino savivaldybės atliekų turėtojams. Vietinės rinkliavos nuostatai taip pat nustato ir lengvatų gyventojams tvarką.

3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra

Įgyvendinant ES finansuojamus projektus ir dalinai finansuojant savivaldybių lėšomis, Visagino savivaldybėje ir Utenos regione sukurti komunalinių atliekų tvarkymo pajėgumai, atitinkantys susidarančių atliekų kiekius ir leidžiantys įgyvendinti esamo Valstybinio, regioninio ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų tikslus ir užduotis.

Įgyvendinant projektą „Utenos regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“ Nr. 2004/LT/16/C/PE/003, 2008 m. vasario 1 d., Utenos rajone Mockėnų kaime oficialiai buvo pradėtas eksploatuoti regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas. Projektinė sąvartyno talpa – 610 000 tonų, arba 656 799 m³, šiuo metu užpildyta 68,02 proc. projektinės talpos. Esant dabartiniam atliekų tvarkymo kiekiui (apie 20 000 tonų per metus, įskaitant gamybines atliekas ir atliekas, naudojamas perdengimams), esamos sąvartyno talpos užteks 5–6 metams. Utenos regioniniame sąvartyne vykdomos šios veiklos:

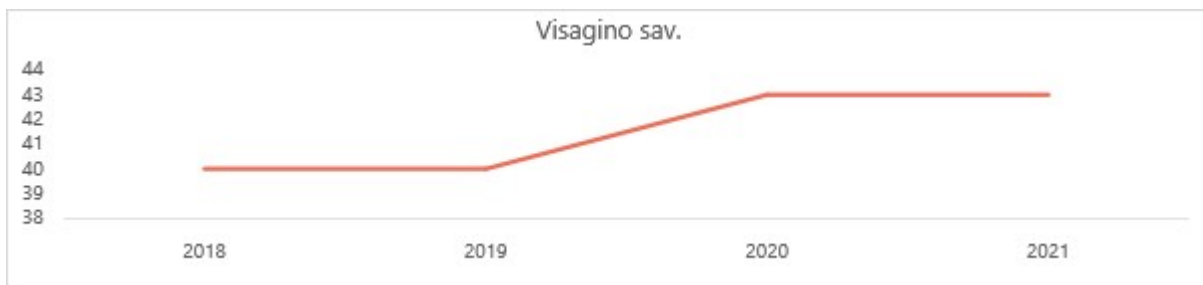
- ✚ Nepavojingų atliekų priėmimas, svėrimas ir registravimas;
- ✚ Nepavojingų atliekų šalinimas sąvartyne;
- ✚ Statybos ir griovimo atliekų apdorojimas;
- ✚ Sąvartyno dujų surinkimas ir apdorojimas (ateityje);
- ✚ Filtrato, gamybinių nuotekų surinkimas ir perdavimas į nuotekų valymo įrenginius;
- ✚ Sąvartyno monitoringas ir priežiūra.

Vadovaujantis VATP reikalavimais, savivaldybės iki 2015 m. sausio 1 d. turėjo patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams, jas atnaujinti. Įrengiant tokias antrinių žaliavų surinkimo aikšteles, turi būti laikomasi reikalavimų:

- ✚ savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;
- ✚ vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;
- ✚ savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę.

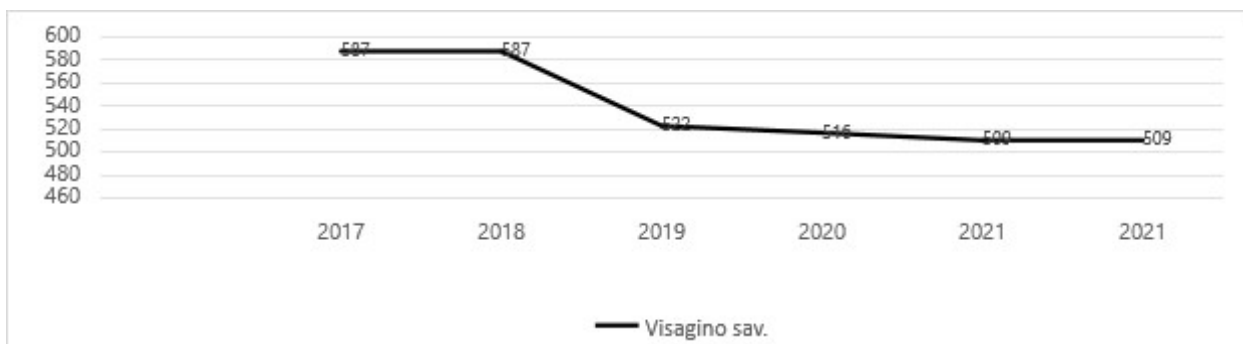
Visagino savivaldybės tarybos 2012 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. TS-34 „Dėl konteinerinių aikštelių išdėstymo schemos, patvirtintos Visagino savivaldybės tarybos 2010 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. Ts-124 „Dėl konteinerinių aikštelių išdėstymo schemos patvirtinimo“ pakeitimo“ buvo patvirtinta atnaujinta konteinerinių aikštelių išdėstymo schema.

Visagino savivaldybės teritorijoje per pastaruosius kelerius metus (2017–2020 m.) pastatytų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių komplektų didėjo nesmarkiai ir 2020 metais jų skaičius buvo 43.

3 pav. Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės Visagino savivaldybėje, vnt.

Savivaldybės teritorijoje vyrauja daugiabučiai namai, aikštelės įrengtos koncentruotai, todėl atitinkamai viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė aptarnauja daugiau gyventojų. 2020 m. viena antrinių žaliavų surinkimo konteinerių komplektų teko 516 gyventojų (2021 m. viena aikštele naudojosi 509 gyventojai).

4 pav. Visagino savivaldybės gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė

Pastebima, kad nevertinant esamo rūšiuojamųjų konteinerių kiekio, surenkami antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuotės atliekų kiekiai nėra dideli. Tvarkomų MBA atliekų morfologiniai tyrimai rodo, kad papildomai galėtų būti išrūšiuojama dar iki 50 kg antrinių žaliavų ar pakuotės atliekų vienam gyventojui. Detalūs duomenys apie regione esamas konteinerines aikšteles ir konteinerių kiekį pateikti 3 ir 4 prieduose.

Vadovaujantis VATP reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius ir mažinti biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybė privalėjo planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamųjų atliekų užduotys. Šiems uždaviniams įgyvendinti Visagino savivaldybės teritorijoje įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė, esanti Dvarvietės g. 1A Skrytelių km. , kompostavimo aikštelės metiniai pajėgumai - iki 500 tonų.

Vadovaujantis VATP reikalavimais, savivaldybės turėjo užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 tūkst. gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėje. Visagino savivaldybėje tokia aikštelė įrengta Dvarvietės g. 1A Skrytelių km., aikštelės metiniai pajėgumai - iki 1 100 tonų.

3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis

Savivaldybė, įgyvendindama planavimo dokumentų reikalavimus, turi užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.

Visagino savivaldybėje viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama 100 proc. gyventojų. Utenos regione bei Visagino savivaldybėje sukurtos regioninė ir savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos sudaro sąlygas visiems gyventojams naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga.

3.6. Komunalinių atliekų susidarymas

AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, Lietuvoje 2020 m. susidarė apie 4,8 mln. tonų atliekų. Vidutinis metinis atliekų susidarymo pirminiame šaltinyje augimas 2014–2018 m. sudarė 2,7 proc. per metus, komunalinės atliekos (įskaitant pakuotes, rastas MKA sraute) sudaro apie 24 proc. Lietuvoje surenkamų atliekų.

AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2020 m. Utenos regiono savivaldybėse susidarė daugiau kaip 41 tūkst. tonų komunalinių atliekų, iš kurių 13 proc. arba 5 413 tonų - Visagino savivaldybėje. Reikia pažymėti, kad į šį kiekį nėra įtrauktos namų ūkyje sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir kt.), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos, pakuočių atliekos, elektros ir elektronikos, statybos, griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių. Detalūs duomenys pateikti 5 priede.

5 pav. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Visagino savivaldybėje, tonos

Pastebima, kad susidarantys komunalinių atliekų kiekiai Visagino savivaldybėje svyravo apie 5,5 tūkst. tonų. Toks pokytis susijęs tiek su gyventojų skaičiaus kaita, o taip su komunalinių atliekų susidarymo normos didėjimu.

Vidutiniškai vienam Visagino savivaldybės gyventojui 2020 m. susidarė apie 360 kg komunalinių atliekų. Šis rodiklis yra mažesnis nei Lietuvos vidurkis (483 kg), o „Eurostato“ duomenimis, 2020 m. ES vidutinis komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui siekė 505 kg.

6 pav. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Visagino savivaldybėje, tonos vienam gyventojui

Visagino savivaldybėje matomas nedidelis komunalinių atliekų susidarymo normos vienam gyventojui augimas - nuo 330 kg 2016 metais iki 390 kg 2021 metais

3.7. MKA surinkimas ir MBA

Visos Visagino savivaldybėje surinktos mišrios komunalinės atliekos (toliau – MKA) transportuojamos į Mechaninio biologinio apdorojimo (toliau – MBA) įrenginius, kurie yra regioninio sąvartyno teritorijoje ir juos eksploatuoja UAB „URATC“. Utenos MBA pradėjo veikti 2016 m. pabaigoje. Pagrindinė Utenos MBA paskirtis – sumažinti Utenos regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamus atliekų kiekius, atskiriant antrines žaliavas (metalus, plastikus, popierių / kartoną), degiąsias atliekas ir biologiškai skaidžią frakciją, kuri vėlesniu etapu apdorojama anaerobiniu būdu ir išskiriamos biodujos, kurios naudojamos elektros energijos ir šilumos gamybai. Po biologinio apdorojimo likęs techninis kompostas toliau naudojamas eksploatuojant sąvartyną.

7 pav. MBA ir sąvartyne tvarkomos atliekos, pagal savivaldybes, tonos (1)

Remiantis AAA duomenimis, tvarkomų MBA įrenginiuose Visagino savivaldybėje surenkamų atliekų kiekiai mažėja. Ši tendencija susijusi su didėjančiu antrinių žaliavų ir pakuočių surinkimu.

Atliekos, esančios MBA įrenginiuose, rūšiuojamos atskiriant tolesniam apdirbimui ir naudojimui tinkančias antrines žaliavas (apie 1,5 proc. nuo bendro šalinamo atliekų kiekio, neskaitant drėgmės nuostolių), o biologiškai skaidžios atliekos (apie 50 proc. nuo bendro šalinamo atliekų kiekio, neskaitant drėgmės nuostolių) – apdorojamos. MBA įrenginiuose taip pat gaunamos degiosios atliekos, skirtos energijai gauti, kurių srautas sudaro apie 23 proc. visų atliekų, o netinkamos perdirbti ir apdoroti atliekos šalinamos sąvartyne (apie 23 proc.).

3 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų mechaninio rūšiavimo ir biologinio apdorojimo įrenginių veiklos rezultatai

Metai	Apdorotas atliekų kiekis	Atskirtas antrinių žaliavų kiekis		Biologiškai skaidi frakcija		Degiosios atliekos		Šalinama į sąvartyną	
	tonomis	tonomis	%	tonomis	%	tonomis	%	tonomis	%
2018	28 128	398	1,4	1 0 641	37,8	10 121	36	6 650	23,6
2019	28 415	410	1,4	9 987	35,1	7 632	26,9	6 735	23,7
2020	27 837	335	1,2	14 280	51,3	6 046	21,7	6 510	23,4
2021	27 663	414	1,5	14 953	54,1	6 469	23,3	5 866	21,2

Šaltinis: UAB „URATC“

Atskirta biologiškai skaidi frakcija toliau tvarkoma biologinio apdorojimo įrenginiuose, gaunant šilumos ir elektros energiją, kuri naudojama įmonės reikmėms.

4 lentelė. Biologiškai skaidžios frakcijos tvarkymas Utenos MBA

Metai	Apdorota biologiškai skaidi frakcija t/m	Stabilatas t/m	Dujos m ³	Elektros energija MW	Šilumos energija MWh
2018	10 641	5947,12	84 730	21,2	529,7
2019	9 987	6169,42	85 027	38,40	367,42
2020	14 280	5961,02	148 024	207,70	371,10
2021	14 953	6 951,140	205 686	246,500	406,500

Šaltinis: UAB „URATC“ duomenys

Apibrendrinant, galima pasakyti kad apie 1,5 proc. visų atliekų, patekusių į MBA įrenginius, buvo rūšiuojamos atskiriant toliau apdirbti ir naudoti tinkančias antrines žaliavas, biologiškai skaidžios atliekos sudarė apie 50 proc. nuo bendro šalinamo atliekų kiekio. Atskirta biologiškai skaidi frakcija toliau tvarkoma biologinio apdorojimo įrenginiuose, gaunant šilumos ir elektros energiją. Reikia pasakyti, kad Utenos MBA išrūšiavimo procentai panašūs kaip kituose MBA Lietuvos įrenginiuose, o degių atliekų atskyrimas labiau priklauso nuo tokių atliekų poreikio, nei nuo technologinės linijos techninių parametrų. Iš kitos pusės, degių atliekų didinimas, nors ir mažina šalinamų į sąvartyną atliekų kiekius, tuo pačiu mažina ir perdirbamų ar kitaip panaudojamų atliekų kiekius.

3.8. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne

Visos likusios po rūšiavimo komunalinės atliekos ir kitos atliekos, įskaitant ir juridinių asmenų gamybines atliekas, kurių negalima perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinamos regioniniame sąvartyne. Utenos regioninis sąvartynas įrengtas 2008 m. Nuo 2013 m. sausio mėn. pradėta eksploatuoti II sąvartyno sekcija. Iš viso planuojama įrengti 3 sąvartyno sekcijas. Numatoma Utenos regioninio sąvartyno talpa – 1,045 mln. tonų atliekų. Utenos regioninį sąvartyną eksploatuoja UAB „URATC“.

Didžiąją regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų atliekų dalį (apie 50 proc.) sudaro likusios po mechaninio apdorojimo atliekos, kitos KA netinkamos perdirbti sudaro apie 16 proc., gamybinės atliekos sudaro apie 36 proc., beveik pusė šalinamų atliekų naudojama sąvartyno perdengimams.

5 lentelė. Šalinamų į regioninį sąvartyną atliekų kiekis, tonos

Atliekų srautas	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Šalinama į sąvartyną po MBA	6 650	6 735	6 510	5 866
Iš viso šalinama KA į sąvartyną (kartu su MBA atliekomis)	8 253	9 077	8 623	7 750
Šalinama gamybinių atliekų sąvartyne	3 534	3 993	3 595	4 290
Iš viso šalinama į sąvartyną:	11 787	13 070	12 218	12 040
iš jų panaudojama perdengimams	-	6 700	8 259	6 921

Šaltinis: UAB „URATC“

Vadovaujantis LR Aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. D1-661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių

biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ – sąvartyno operatorius arba atitinkamai MBA, MA įrenginio operatorius pildo regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne tvarkymui ir (arba) į MBA, MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ataskaitą. Į Utenos regioniniame sąvartyne šalinamų arba į MBA priimamų MKA sudėties nustatymo darbus (atliekų monitoringą) vykdo UAB „URATC“.

6 lentelė. Į Utenos MBA / MA įrenginius priimamų Visagino savivaldybėje surinktų MKA sudėties nustatymo duomenys 2016–2020 m., proc.

Visagino sav.	2016	2020
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	5,58	3,70
Žaliosios atliekos	3,69	1,91
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	0,00	0,71
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos	43,86	9,12
Tekstilės atliekos	5,84	5,15
Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	5,75	8,03
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	10,83	13,79
PET pakuočių atliekos	2,02	0,69
Kombinuotų pakuočių atliekos	2,33	4,34
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	1,87	2,44
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	6,91	11,19
Inertinės atliekos	1,68	1,93
Kitos atliekos	9,64	36,56
Elektroninės įrangos atliekos	0,00	0,28
Baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,00	0,00
Pavojingosios atliekos	0,00	0,19

Šaltinis: AAA duomenys

Palyginti 2016–2020 m. duomenis, pastebima, kad nepriklausomai nuo didėjančio gyventojų aprūpinimo rūšiuojamaisiais konteneriais, antrinių žaliavų, tokių kaip stiklas, plastikas, įskaitant pakuotes, tekstilės

atliekų kiekis šalinamose MKA nemažėja. Tai leidžia daryti prielaidą, kad galėtų būti plečiamas atskiras antrinių žaliavų surinkimas.

7 lentelė. Šalinamų atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg / metus, 2020 m.

Frakcija	kg / gyventojui
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	11
Žaliosios atliekos	6
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	2
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės ir kitos atliekos	27
Tekstilės atliekos	41
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	2
Kombinuotų pakuočių atliekos	13
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	7
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	34

Šaltinis: konsultanto skaičiavimai pagal AAA ir Statistikos departamento duomenis

Šie duomenys rodo, kad atskiro atliekų surinkimo plėtra yra būtina siekiant įgyvendinti atliekų prevencijos ir tvarkymo rodiklius.

3.9. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas

VATP numatyta, kad iki 2020 m. turėtų būti perdirbama ar kitaip panaudojama ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį) ir užtikrinama, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

5Visagino savivaldybės teritorijoje antrines žaliavas, įskaitant pakuočių atliekas, surenka ir tvarko įstatymų nustatyta tvarka parinkti atliekų tvarkytojai, kurie teikia paslaugas pagal sutarčių sąlygas. Atliekų turėtojai turi rūšiuoti antrines žaliavas jų susidarymo vietose. Daugiabučių namų gyventojai išrūšiuotas antrines žaliavas turi išmesti į konteinerinėse aikštelėse pastatytus antrinių žaliavų surinkimo konteinerius su atitinkamais užrašais.

Remiantis AAA duomenimis, Visagino savivaldybėje antrinių žaliavų ir pakuočių vidutiniškai surenkama apie 500- 600 tonų per metus. Daugiausia antrinių žaliavų ir pakuočių surenkama rūšiuojamojo surinkimo (stiklo, popieriaus ir plastmasės, metalo) konteineriais, apvažiavimo būdu ir perduodamos jų perdirbėjams.

Atskirai surenkamose antrinėse žaliavose, didžiausią dalį sudaro stiklas ir stiklo pakuotės, popieriaus ir kartono pakuotės. Mažesnę dalį sudaro PET, metalinės ir kombinuotos pakuotės bei plastiko pakuotė.

Nuo 2019 m. savivaldybėse pradėtos diegti tekstilės atliekų surinkimo sistemos – gyventojams patogiose vietose statomi konteineriai šioms atliekoms surinkti. Iki šiol surenkami kiekiai nėra dideli (2020 m. Visagino savivaldybėje iš viso buvo surinktos 4 tonos) tačiau kiekiai didėja – 2021 metais surinkta jau 109 tonos. Pastebima, kad plečiant tekstilės atliekų konteinerių tinklą, šie kiekiai turėtų didėti. Iš kitos pusės,

tekstilės atliekų surinkimo plėtrą stabdo perdirbimo technologijų nebuvimas.

3.10. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

VATP numatyta, kad iki 2020 m. sąvartyne šalinamos biologiškai skaidžios atliekos turėtų sudaryti ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų. Vadovaujantis VATP reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius ir mažinti biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo užduotys.

Šiems uždaviniams įgyvendinti Visagino savivaldybės teritorijoje įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė, 2014–2020 m. Osavivaldybėje buvo išdalyta apie 560 kompostavimo dėžių. Kai kurių analizių² ir remiantis ekspertiniu vertinimu, daroma prielaida, kad naudojant namudinio kompostavimo dėžes, individualiame namų ūkyje galima sutvarkyti (sukompostuoti) apie 150 kg biologiškai skaidžių atliekų, įskaitant apie 30–40 kg virtuvės maisto atliekų. Tokiu būdu Visagino per metus sukompustuojama apie 80 – 100 tonų biologiškai skaidžių atliekų.

8 lentelė. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompustuojamų atliekų kiekis Utenos regione

Savivaldybė	Išdalintas kompostavimo dėžių kiekis, 2020 m.	Prognozinis sukompustuojamų atliekų kiekis t / metus
Visagino sav.	560	84,00

Šaltinis: Savivaldybių duomenys ir Konsultanto skaičiavimai

Savivaldybės gyventojai žaliąsias atliekas taip pat gali pristatyti į kompostavimo aikštelę.

9 lentelė. Žaliųjų atliekų surinkimas Visagino savivaldybės kompostavimo aikštelėje, tonomis / metus

	2018	2019	2020	2021
Visagino sav.: Dvarvietės g. 1A, Skrytelių km.	62	126	117	368

Šaltinis: UAB „URATC“

Kiekvienais metais savivaldybės kompostavimo aikštelėje surenkama apie kelis šimtus tonų žaliųjų atliekų ir šis kiekis kiekvienais metais didėja..

2019 m. Utenos regione kai kuriose savivaldybėse pradėta kurti maisto ir virtuvės rūšiuojamojo surinkimo sistema. Visagino savivaldybė nuo 2024 m. turės pradėti rinkti maisto (virtuvės) atliekas iš gyventojų. Iki 2024 m. taip pat turės būti sukurta maisto / virtuvės rūšiuojamojo surinkimo sistema. Visiškai įdiegus

² An Introduction to Waste Technologies Steve Last, Waste Technologies UK Associates 2006-2008

surinkimo ir apdorojimo sistemą, rūšiuojamuoju būdu surenkamos maisto / virtuvės atliekos, pagal nustatytus reikalavimus, turės būti apdorojamos ir / ar kompostuojamos (tvarkomos) atskirai nuo mišrių komunalinių atliekų.

Vertinant surenkamų / kompostuojamų namų ūkiuose žaliųjų atliekų kiekius, pastebimas šių atliekų didėjimas. 2020 m. surenkamos / kompostuojamos namų ūkiuose žaliosios atliekos sudarė apie 500 tonų, arba apie 30 kg vienam gyventojui.

3.11. Kitų buityje susidarančių atliekų tvarkymas

Šiuo metu Visagino savivaldybės gyventojai didelio gabarito, pavojingas buities atliekas, elektros ir elektroninės įrangos atliekas, liuminescencines lempas, buityje susidarančias statybines atliekas, naudotas padangas, akumulatorius ir baterijas gali nemokamai pristatyti į Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelę (toliau – APLSA), kurias eksploatuoja UAB „URATC“. Tokios atliekos taip pat surenkamos apvažiavimo būdu, kuris organizuojamas ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

2020 m. APLSA surenkamų atliekų daugiausia buvo surinkta Anykščių rajono savivaldybėje – tai sudarė apie 600 tonų arba apie 31 kg/gyv. (vidutiniškai Utenos regione surenkamų specifinių atliekų kiekis siekė apie 60 kg / gyv.).

10 lentelė. Utenos APLSA surenkami atliekų kiekiai (t/metus)

Savivaldybė	2018	2019	2020	Kiekis vienam gyventojui kg / 2020 metais
Visaginas	489	557	693	31

Šaltinis: UAB „URATC“ ir UAB „Utenos komunalininkas“

Didžiąją dalį APLSA surenkamų atliekų sudaro statybos ir griovimo atliekos, didžiosios atliekos, padangos, pavojingos buities atliekos. Taip pat šios atliekos surenkamos papildančiomis sistemomis arba apvažiavimo būdu (surenkami atliekų kiekiai pagal atliekų kodus ir savivaldybes nurodyti 10 Priede).

3.12. Bešeimininkių atliekų tvarkymas

2020 m. Utenos regiono savivaldybėse susidarė apie 800 tonų bešeimininkių atliekų, už kurių surinkimą ir tvarkymą atsakingasavivaldybė (2021 m. tokių atliekų buvo tik daugiau kaip 205 tonos). Šioms atliekoms sutvarkyti Visagino savivaldybė skyrė daugiau nei 38 tūkst. Eur. Reikia atkreipti dėmesį, kad susidarančių tokių atliekų kiekiai neatspindi realios situacijos, o tik parodo, koks atliekų kiekis buvo sutvarkytas, atsižvelgiant į savivaldybių skiriamas lėšas.

8 pav. Bešeimininkų atliekų susidarymas Visagino savivaldybėje, tonos

Detalūs duomenys apie bešeimininkų atliekų tvarkymą pateikti 11 priede.

4. ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS

AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2020 m. Utenos regiono savivaldybėse susidarė daugiau kaip 41 tūkst. tonų komunalinių atliekų, iš kurių 13 proc. arba 5 413 tonų - Visagino savivaldybėje. Verta atkreipti dėmesį, kad į šį kiekį nėra įtrauktos namų ūkyje sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir pan.), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos ir pakuočių atliekos, elektros ir elektronikos, statybos ir griovimo atliekos, nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių.

Visagino savivaldybėje matomas nedidelis komunalinių atliekų susidarymo normos vienam gyventojui augimas - nuo 330 kg 2016 metais iki 390 kg 2021 metais

Visagino savivaldybės teritorijoje per pastaruosius kelerius metus (2017–2020 m.) pastatytų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių komplektų didėjo nesmarkiai ir 2020 metais jų skaičius buvo 43. Savivaldybės teritorijoje vyrauja daugiabučiai namai, aikštelės įrengtos centruotai, todėl atitinkamai viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė aptarnauja daugiau gyventojų. 2020 m. viena antrinių žaliavų surinkimo konteinerių komplektų teko 516 gyventojų (2021 m. viena aikštele naudojosi 509 gyventojai).

Remiantis AAA duomenimis, Visagino savivaldybėje antrinių žaliavų ir pakuočių vidutiniškai surenkama apie 500- 600 tonų per metus. Daugiausia antrinių žaliavų ir pakuočių surenkama rūšiuojamojo surinkimo (stiklo, popieriaus ir plastmasės, metalo) konteineriais, apvažiavimo būdu ir perduodamos jų perdirbėjams.

Atskirai surenkamose antrinėse žaliavose, didžiausią dalį sudaro stiklas ir stiklo pakuotės, popieriaus ir kartono pakuotės. Mažesnę dalį sudaro PET, metalinės ir kombinuotos pakuotės bei plastiko pakuotė.

Nuo 2019 m. savivaldybėse pradėtos diegti tekstilės atliekų surinkimo sistemos – gyventojams patogiose vietose statomi konteineriai šioms atliekoms surinkti. Iki šiol surenkami kiekiai nėra dideli (2020 m. Visagino savivaldybėje iš viso buvo surinktos 4 tonos) tačiau kiekiai didėja – 2021 metais surinkta jau 109 tonos. Pastebima, kad plečiant tekstilės atliekų konteinerių tinklą, šie kiekiai turėtų didėti. Iš kitos pusės, tekstilės atliekų surinkimo plėtrą stabdo perdirbimo technologijų nebuvimas.

Visagino savivaldybės teritorijoje per pastaruosius kelerius metus susidarančių komunalinių atliekų kiekis smarkiai nekito. 2016 m. susidariusių komunalinių atliekų kiekis buvo 5472 tonos, o 2020 m. siekė 5413 tonų. Skirtingai nei kitose savivaldybėse, Visagino savivaldybėje analizuojamu laikotarpiu išaugo gyventojų skaičius. Nepaisant išaugusio gyventojų skaičiaus, sumažėjo ir atliekų kiekis, tenkantis vienam gyventojui – nuo 0,28 tonų iki 0,24 tonų per metus. 2020 m. buvo perdirbta / panaudota pakartotinai 62 proc. visų susidarančių atliekų, 19 proc. pašalinta, kitas kiekis saugomas deginti.

9 pav. Atliekų tvarkymas Visagino sav., tonos

Visagino savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip įgyvendinamos VATP nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Verta pastebėti, kad visos minėtame atliekų tvarkymo plane numatytos užduotys regioniniu mastu yra įvykdytos, išskyrus reikalavimą dėl komunalinių atliekų perdirbimo ar kitokio panaudojimo.

Pastebima, kad nevertinant esamo rūšiuojamųjų konteinerių kiekio, surenkami antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuotės atliekų kiekiai nėra dideli. Tvarkomų MBA atliekų morfologiniai tyrimai rodo, kad papildomai galėtų būti išrūšiuojama dar iki 80 kg antrinių žaliavų ar pakuotės atliekų vienam gyventojui.

Įvesta rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą, kai gyventojai turi galimybę daugiau rūšiuodami mokėti mažiau, turėtų skatinti gyventojus labiau rūšiuoti. Tačiau vykdomi šalinamų atliekų morfologiniai tyrimai rodo informaciją apie liekančius didelius antrinių žaliavų kiekius. Galima teigti, kad tik finansinių priemonių, siekiant skatinti gyventojus rūšiuoti atliekas, nepakanka arba finansinės priemonės turėtų daryti dar didesnę įtaką gyventojų sumokamiems mokesčiams už komunalinių atliekų tvarkymą.

11 lentelė. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 plane iškeltų užduočių įgyvendinimo vertinimas

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo uždutis	Įgyvendinimas
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo uždutys			
1.	230.1. 236. 237. 8 priedas	Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos Utenos regiono komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 m. sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. komunalinių biologiškai skaidžių atliekų.	Įgyvendinta regioniniu mastu Pradėjus eksploatuoti regioninius MBA įrenginius, 2020 m. šalinamos regioniniame sąvartyne biologiškai skaidžios atliekos sudarė 529 tonas arba 5 proc. 2000 m. komunalinių biologiškai skaidžių atliekų. ³
2.	230.2. 242.	Iki 2016 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Neįgyvendinta
3.	230.3. 242.	Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Visagino savivaldybėje 2020 m. bendrai perdirbta ar kitaip panaudota apie 62 proc. komunalinių atliekų (arba 3 360 tonų), įskaitant po rūšiavimo likusių biologiškai skaidžių atliekų kompostavimą.
Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo uždutys			
5.	239.1.	Iki 2016 m. gyventojams ir kitiems asmenims (pvz. gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Įgyvendinta Visagino savivaldybės gyventojai turi galimybę kompostuoti šias atliekas jų susidarymo vietose (gyventojams išdalinta daugiau kaip 500 kompostavimo dėžių), veikia kompostavimo aikštelė. Planuojamas virtuvės / maisto atliekų surinkimas.
6.	239.2.	Iki 2016 m. baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	Įgyvendinta MBA įrenginiai pradėti eksploatuoti nuo 2016 m.
7.	239.3.	Iki 2019 m. įdiegti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinkti maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Neįgyvendinta Visagino savivaldybėje maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą planuojama įdiegti nuo 2024 m.
8.	239.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	Netaikoma Gyventojams ir įmonėms sudarytos sąlygos namudiniam kompostavimui ar šių atliekų išvežimui į kompostavimo aikšteles. Nuotekų dumblas tvarkomas atskirai.
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros uždutys			

³ Sąvartyne pašalintų arba į MBA, MA įrenginius priimtų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaita, 2 priedas, 2020 m, AAA, <https://atliekos.old.gamta.lt/cms/index?rubricId=dd43d07e-1697-428b-9b05-2c418e5047b6>

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
9.	246.1.	Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	Įgyvendinta Savivaldybė yra patvirtinusi konteinerių išdėstymo schemą
10.	246.2. - 246.5.	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti.	Įgyvendinta Vykdant ES investicinius projektus ir finansuojant savivaldybėms, AM, gamintojų ir importuotojų organizacijoms, Visagino savivaldybėje ši užduotis įgyvendinta.
14.	246.6.	Atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemones. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms.	Vykdoma Savivaldybių sutartyse su MKA surinkimo operatoriais yra numatyta ši prievolė. Informavimo veiklą vykdo tiek savivaldybės, tiek UAB „URATC“.

12 lentelė. Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 plane nustatytų užduočių kokybinis vertinimas

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Fizinis rodiklis		Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
			Nuo	Iki	
Atliekų prevencija	Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	5 471	5 413	TAIP
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	330	360	NE
Atliekų paruošimas pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui	Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	752	3 360	TAIP
	Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	14 proc.	62 proc.	TAIP
	Až kiekis, išrūšiuotas mechaninio apdorojimo įrenginyje ir / ar mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje, tonomis per metus	Didėjimas, vėliau mažėjimas	398	414	TAIP

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Fizinis rodiklis		Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
			Nuo	Iki	
	Atskirai surinktų buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	39	52	TAIP
	Atskirai surinktų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	62	368	TAIP
	Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus, įskaitant ir biologinių atliekų, išrūšiuotų MBA kompostavimą (vertinama regioniniu mastu)	Didėjimas	23 202	25 252	TAIP
	Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, įskaitant ir biologinių atliekų, išrūšiuotų MBA kompostavimą proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio (vertinama regioniniu mastu)	Didėjimas	51 proc.	62 proc.	TAIP
Atliekų naudojimas	Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio (vertinama regioniniu mastu)		0 % ⁴	2 %	TAIP
Atliekų šalinimas	Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	30 %	86 %	20 %	TAIP
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	9 %	1 %	9 %	TAIP

⁴ 2021 m. panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis sudarė 10 proc. nuo bendro komunalinių atliekų kiekio.

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Fizinis rodiklis		Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
			Nuo	Iki	
	(vertinama regioniniu mastu)				

Įvertinus VATP nustatytų uždavinių įgyvendinimą regione, esamą sukurtą infrastruktūrą ir numatytas naujas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, žemiau pateikiama Visagino savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnųjų, galimybių ir grėsmių analizė.

13 lentelė. Visagino savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnųjų, galimybių ir grėsmių analizė

Stiprybės	Silpnybės
<ul style="list-style-type: none"> • Visos mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Utenos regiono nepavojingų atliekų sąvartyne; • Įdiegtas Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano reikalavimus atitinkantis antrinių žaliavų surinkimo aikštelių, įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė ir APLSA; • Gyventojams sudarytos sąlygos namudiniam kompostavimui, pakuočių, pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimui; • Regione veikia MBA įrenginiai, kurie leidžia pasiekti biologiškai skaidžių atliekų šalinimo uždavinius, didina perdirbamų atliekų kiekius; • Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., žaliosios, maisto, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos; • Įvykdytas ir viršytas ankstesniu laikotarpiu numatytas atliekų šalinimo sąvartyne apimčių sumažinimo tikslas; • Pasirašytos (pasirašomos) sutartys su GIA; • Savivaldybių bendradarbiavimas leidžia optimaliau vykdyti atliekų tvarkymo užduotis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Esama apmokėjimo už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka visiškai neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo ir rūšiuoti daugiau atliekų; • Sprendimas atliekas panaudoti deginimui leido įgyvendinti atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis, tačiau šis atliekų sutvarkymo būdas yra mažiau priimtinas už rūšiavimą ir pakartotinį panaudojimą; • Atliekų apskaitos netikslumai savivaldybėse neleidžia objektyviai vertinti esamą atliekų tvarkymo situacija; • Regione nėra tinkamai išplėta tekstilės atliekų surinkimo sistema; • Savivaldybėje nėra pradėtas atskiras virtuvės maisto atliekų surinkimas • Sukurti MBA pajėgumai nėra pritaikyti tinkamam virtuvės / maisto atliekų tvarkymui; • Surenkamų antrinių žaliavų ir išrūšiuotų atliekų kokybė yra žema, todėl dažnai nėra tinkama perdirbimui ar pakartotiniam panaudojimui. • APLSA plėtrą savivaldybėse stabdo laisvos ir tinkamos APLSA statybai žemės trūkumas.
Galimybės	Grėsmės
<ul style="list-style-type: none"> • ES finansinės paramos 2021–2027 m. laikotarpis sudarys galimybes finansuoti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą Utenos regione; • Galimybė įdiegti atskirą maisto atliekų atskiro perdirbimo sistemą, kuri yra aukštesnės hierarchijos už atliekų deginimą; • Galimybė aktyvinti ir plėsti atskiro rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas; • Galimybė plėtoti namudinio kompostavimo sistemą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Augant ekonomikai ir nesikeičiant vartojimo įpročiams, didės atliekų susidarymas; • Šalyje nėra sukurta tekstilės atliekų perdirbimo ar kitokio panaudojimo pajėgumų. Esant perdirbimo technologijų trūkumui, tekstilės atliekų atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros plėtra sunkiai įsivaizduojama; • Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, augs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo kaina ir reikės

	<p>didinti įmokas už komunalinių atliekų surinkimą ir jų tvarkymą iš atliekų turėtojų;</p> <ul style="list-style-type: none">• Numatytos investicijos, skirtos naujojo plano įgyvendinimui, bus įgyvendintos ne pagal planą, neduos planuojamos naudos.
--	---

VISAGINO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA

5. VISAGINO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS

Visagino atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas – tai regioninio bendradarbiavimo, žaliojo kurso ir valstybinės strategijos įgyvendinimo pagrindas. Visagino prevencijos ir tvarkymo strategija taip pat paremta darnaus vystymosi tikslais (angl. *sustainable development goals* (SDG)) (toliau – DVT), siekiant horizontalios ir sisteminės valstybės, ir Utenos regiono plėtros.

Visagino savivaldybė, įgyvendindama Utenos regiono atliekų ir tvarkymo 2021–2027 m. planą, prisidės prie 9 DVT įgyvendinimo. Priemonių plane prie kiekvieno tikslo nurodomi ir DTV, prie kurių įgyvendinimo prisideda to tikslo uždaviniai ir priemonės.

Darnaus vystymosi tikslas	Darnaus vystymosi tikslas ir jį pasiekti padedančios Visagino atliekų ir tvarkymo 2021–2027 metų plano priemonės
	6 tikslas. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją. Regionė ir Visagino savivaldybėje siekiama pagerinti vandens kokybę mažinant taršą, kuri susijusi su sąvartyno veikla, taip pat siekiama didinti atliekų perdirbimą ir pakartotinį naudojimą.
	7 tikslas. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija. Visagino savivaldybėje siekiama naudoti vis daugiau tvarios energijos, vykdyti atsinaujinančią energiją gaminančių įrenginių plėtrą (plėtojama lokalių elektros ir dujų gamybos įrenginių infrastruktūra).
	9 tikslas. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves. Regionė siekiama modernizuoti atliekų surinkimo, tvarkymo, perdirbimo ir šalinimo infrastruktūrą, kuri atlieptų tvaraus vartojimo standartus.
	11 tikslas. Pasiiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs. Regionė siekiama kurti darnią miestų aplinką atnaujinant atliekų surinkimo infrastruktūrą ir didinant sąmoningumą atliekų prevencijos klausimais.
	12 tikslas. Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius. Regionė ir Visagino savivaldybėje skatinama prioretizuoti daugkartinių gaminių vartojimą ir gamybą, taip pat daiktų pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.
	13 tikslas. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų. Regionė ir Visagino savivaldybėje siekiama didinti aplinkosauginį sąmoningumą, vykdyti gyventojų švietimą klimato kaitos klausimais, informuojant apie jų veiksmų įtaką klimato kaitai.
	14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi. Utenos regionė ir Visagino savivaldybėje regionė esančių vandens telkinių taršos prevencija ir atliekų perdirbimas ar šalinimas nekeliant pavojaus aplinkai.
	15 tikslas. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi, sustabdyti biologinės įvairovės praradimą. Vandens ir sausumos ekosistemų išsaugojimas, skatinant tvarų vartojimą.

5.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Visagino atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atliepia šiuos Nacionaliniame pažangos plane ir kituose valstybinės reikšmės dokumentuose nurodytus strateginius tikslus ir uždavinius, susijusius su atliekų prevencija ir tvarkymu (pagrindinės nuostatų raktinės frazės paryškintos juodai):

14 lentelė. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas	Uždavinys 1.4	Perorientuoti pramonę link klimatui neutralios ekonomikos.
	Uždavinys 6.8	Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti.
Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“	6.9.2	Diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei klimato kaitą mažinančias technologijas ir gaminius pramonės, energetikos ir transporto sektoriuose.
Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas 2	Mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip sumažinant gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose.
	3 aplinkos apsaugos politikos principas	Atsakomybės („teršėjas moka“). Bus siekiama, kad išlaidos ir atsakomybė dėl skurdinamos ir teršiamos aplinkos atkūrimo tektų ne visiems šalies piliečiams, o tiems, kurie gauna iš to naudos arba yra gamtos išteklių vartotojai, tai yra taršos šalinimo priemonių išlaidas turėtų padengti atitinkamas teršėjas, išskyrus atvejus, kai teršėjo neįmanoma nustatyti arba kai, remiantis ES ar nacionalinės teisės aktais, jis negali būti laikomas atsakingu už taršą arba jo negalima priversti padengti atkūrimo išlaidų.
	6 aplinkos apsaugos politikos principas	Geriausios praktiškai įgyvendinamos technologijos naudojimo. Visur, kur tik įmanoma, net ir tada, kai nustatyti limitai ar normos neviršijami, turi būti siekiama naudoti aplinkosaugos atžvilgiu pažangiausią, efektyviausią ir kartu praktiškai įgyvendinamą technologiją . <...> ypač gamtos išteklių naudojimo, atliekų tvarkymo, perdirbimo ir kitokio naudojimo srityse <...>.
	8 aplinkos apsaugos	Bus siekiama, kad <...> susidariusios atliekos grąžinamos pakartotiniam naudojimui , perdirbimui ar kitokiam naudojimui (pavyzdžiui, energijos gamybai).

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
	politikos principas	
<i>Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniai iki 2030</i>	30	Siekiant įgyvendinti strateginį atliekų tvarkymo tikslą – mažinti susidarančių atliekų kiekį ir užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos modelio.
<i>Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.</i>	Uždavinys 6.3.	Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.
	Uždavinys 11.6.	Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui
	Uždavinys 12.3	Iki 2030 metų per pusę sumažinti vienam gyventojui tenkantį pasaulinį maisto švaistymą mažmeniniu ir vartotojų lygiu, taip pat sumažinti maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant nuostolius po derliaus nuėmimo

VAPTP numatyti atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, aktualūs planuojant Visagino atliekų prevencijos ir tvarkymo priemones:

15 lentelė. VAPTP uždaviniai

	Tikslai	Uždaviniai
	Atliekų prevencija	<p>253.1.1.1. skatinti vartotojus rinktis daugiartinis gaminius, produktus pakartotinai naudoti, remonto ir (ar) taisymo paslaugas;</p> <p>253.1.1.2. užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles;</p> <p>253.1.1.3. užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją;</p>
	Paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai	<p>253.2.1. atskirti susidarymo šaltinyje atliekas, kurias būtų galima paruošti naudoti pakartotinai arba perdirbti:</p> <p>253.2.1.1. didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę rūšiuojant atliekas;</p> <p>253.2.1.2. gerinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą.</p>

Tikslai		Uždaviniai
	Atskirtų pakartotinai naudoti daiktų atnaujinimas, remontas, pakartotinis daiktų naudojimas	253.3.1. skatinti paruošti atliekas naudoti pakartotinai: 253.3.1.1. tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie vėl būtų tinkami naudoti be pradinio apdirbimo.
	Atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, perdirbti, panaudojant jas kaip žaliavas	253.4.1. naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti: 253.4.1.1. skatinti paruošti atliekas perdirbti ir jas perdirbti; 253.4.1.2. skatinti naudoti antrines žaliavas.
	Kitoks atliekų naudojimas	253.5.1. skatinti perdirbti atliekas ir taip mažinti atliekų poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, sąvartynuose šalinamų atliekų kieki: 253.5.1.1. užtikrinti, kad energijai gauti būtų naudojamos nebetinkamos perdirbti ar pakartotinai naudoti energinę vertę turinčios atliekos.
	Atliekų šalinimas	253.6.1. atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai: 253.6.1.1. užtikrinti, kad saugiai būtų šalinamos asbesto atliekos.

Pagrindinės VAPTP nustatytos užduotys, susijusios su atliekų tvarkymu, šalinimu ir perdirbimu, lydimos konkrečių įgyvendinimo terminų ir kiekybiškai išreikštų siektinų reikšmių⁵:

⁵ Užduotims keliamas įgyvendinimo terminas ir/ar kiekybiškai išreikštas rezultato rodiklis.

16 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Igyvendinimo terminas	Siekis
Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį	260.1.-260.2.	Iki 2025 m.	Ne mažiau 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.
		Iki 2027 m.	Ne mažiau kaip 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.
		Iki 2030 m.	Ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.
Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį	260.3.	iki 2027 m.	Ne daugiau kaip 8 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne.
		Iki 2030 m.	Ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne.
Padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekį	261.1.	2025 m.	70 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų.
		2027 m.	80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.
Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose	261.2.	Iki 2024 m.	Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis
			susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.
Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.5.	iki 2025 m.	
Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas butyje susidarančias pavojingąsias atliekas	261.6.	iki 2025 m.	
Išplėsti DGASA tinklą	261.7.5.	iki 2027 m.	Kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų.

Kitos užduotys, keliamos VAPTP⁶:

⁶ Užduotims nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

17 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP

Užduotis	Atitiktis VAPTP
Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti	261.3.
Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.4.
Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka	261.7.1.
Kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku	261.7.2.
Individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku	261.7.3.
Pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės)	261.7.4.
Teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiro surinkimo galimybes.	261.7.6.
Peržiūrėti ir pakoreguoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą	261.7.7.

dydžio nustatymo taisyklių nuostatas, ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.

5.2. Visagino atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės

VALSTYBINIS ILGALAIKIS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO TIKSLAS

Mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, siekti mažiau naudoti gamtos, kitus išteklius, mažiau atliekų šalinti sąvartynuose, mažinti aplinkos taršą, aprūpinti pramonę vietinėmis žaliavomis.

REGIONINIS ILGALAIKIS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO TIKSLAS

Užtikrinti pažangą ir inovatyvumu grįstas patikimas ir kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas garantuojant skaidrumą ir darant minimalų poveikį aplinkai.⁷

VISAGINO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO 2023–2030 METŲ PLĖTROS PLANO TIKSLAS

Tikslas. Tvarus, subalansuotas savivaldybės aplinkos vystymas ir plėtra

Uždavinys. Įdiegti žiedinės ekonomikos procesus

Tikslas	Šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (tonomis), tenkantis Visagino savivaldybės gyventojams	Nenumatyta faktinė ir siekiama reikšmė	
Uždavinio rodiklis	Sąvartynuose šalinamų atliekų dalis, palyginti su bendru komunalinių atliekų srautu (proc.)	19,9 (2021)	6 (2030)
	Perdirbta, pakartotinai ar kitaip panaudota (pvz., energijai gauti) dalis, palyginti su visomis surinktomis ir susidariusiomis atliekomis (proc.)	62,2 (2021)	77,0 (2030)

⁷ Remiantis UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ strateginiame veiklos plane 2022-2026 metams pateikiama įmonės misija bei vertybėmis.

Siekiant ilgalaikio tikslo įgyvendinimo, vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie viso regiono vystymosi siekj užtikrinantys tikslai:

10 pav. Visagino atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai

Pirmuoju tikslu siekiama skatinti atliekų prevenciją, jis realizuojamas trimis kryptimis per tai atspindinčius uždavinius:

- **siekiant pakeisti gyventojų vartojimo įpročius.** Gyventojai ugdomi skatinant juos rinktis daugkartinius gaminius, remontuoti ar taisyti gaminius ir vartoti juos pakartotinai;
- **vykdant šiukšlinimo prevenciją ir tvarkant atsiradusias šiukšles.** Bendradarbiaujant su NVO ir gyventojais, siekiama palaikyti bendrąją tvarką – siekiama vykdyti šiukšlinimo prevenciją, o atsiradusias šiukšles surinkti ir sutvarkyti;
- **didinant maisto švaistymo prevenciją.** Savivaldybė pagal savo kompetenciją sieks taikyti ir (ar) palaikyti gerąsias iniciatyvas, kurios prisideda prie maisto atliekų mažinimo ir maisto švaistymo mažinimo.

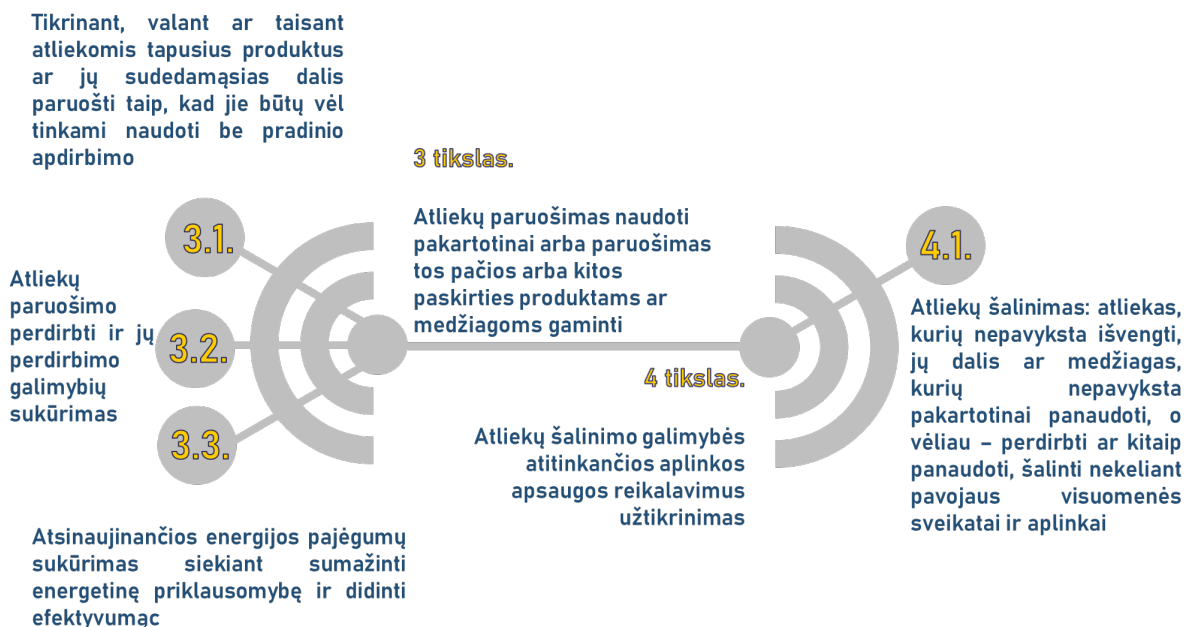
Antrasis tikslas ir jo uždavinys orientuotas į infrastruktūros tobulinimą ir jos prieinamumo didinimą.

Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, o susidarius atliekoms tinkamai jas rūšiuoti

11 pav. 1 ir 2 tikslai ir jų uždaviniai

Trečiuoju tikslu ir jo uždaviniais siekiama, kad atliekos būtų paruošiamos naudoti pakartotinai, tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti. Taip pat siekiama sukurti atliekų perdirbimo galimybes, prisidedant prie energetinės nepriklausomybės, diegiant atsinaujinančios energijos pajėgumus.

12 pav. 3 ir 4 tikslai ir jų uždaviniai

Ketvirtuoju tikslu ir jo uždaviniu siekiama užtikrinti atliekų šalinimo galimybę tais atvejais, kai atliekas netikslinga perdirbti ar panaudoti pakartotinai.

Prielaidos, kuriomis remiantis planuojamos priemonės tikslams ir uždaviniams pasiekti:

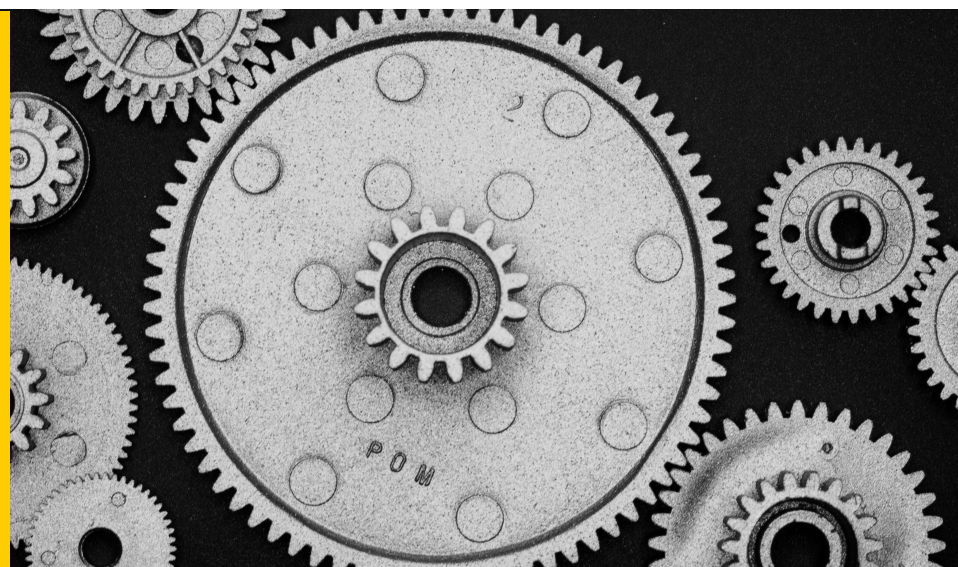
- VAPTP užduotys bus vykdomos per Savivaldybės organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ar savivaldybėms bendradarbiaujant per sukurtas regionines komunalinių atliekų tvarkymo sistemas;

Toliau lentelėje pateikiamos kiekvienam iškeltam tikslui ir uždaviniui pasiekti padėsiančios priemonės, pateikiamas pagrindimas ir trumpas jų aprašymas. Taip pat nurodomas priemonės lygmens tipas:

- ✚ Regioninė priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakingas UAB URAATC, tačiau šios priemonės įgyvendinimas tiesiogiai prisideda prie savivaldybės atliekų tvarkymo infrastruktūros ir valstybės iškeltų rodiklių pasiekimo;

Savivaldybės priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakinga savivaldybė (plane pažymėta šviesiai geltona spalva)

I. ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS

Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg / m.), palyginti su ES vidurkiu

2020 M.	2027 M.
<100 %	<100 %

1.1. Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, o susidarius atliekoms tinkamai jas rūšiuoti

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ⁸	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, atliekų prevencijos	2024–2027	URATC (atsakingas)	Regioninė	>100 ⁹	URATC, Savivaldybių biudžetų (vietinė rinkliava)	

⁸ Finansinės projekcijos yra preliminaros.

⁹ Finansinė projekcija apima URATC ir Savivaldybių skiriamas lėšas. Savivaldybės ar jų sistemų administratoriai suderintoms viešinio veikloms skiria ne mažiau kaip 1 tūkst. Eur / m. URATC skiria ne mažiau kaip 19 tūkst. Eur / m.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	klausimais ir skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą		vykdytojas), Savivaldybės			ar kita įmoka už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	
1.1.1.1.	Viešinimo kampanijų vykdymas, atliekų prevencijos klausimais ir skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą Visagino savivaldybėje	2024–2027	Visagino savivaldybė	Savivaldybės	4	Savivaldybių biudžetų (vietinė rinkliava ar kita įmoka už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant mažinti komunalinių atliekų susidarymą, taip pat tinkamai rūšiuoti ir priduoti naudojantis savivaldybėse ir regione sukurta atliekų tvarkymo sistema, turi keistis žmonių įpročiai. Norint, kad pokyčiai vyktų nuosekliai, viešinimas ir informacijos sklaida turi vykti nuolat, koordinuotai, vadovaujantis geriausia praktika, siekiant kuo didesnio gyventojų įsitraukimo.

Utenos regione planuojama viešinimo ir informavimo veikla:

1. Utenos regionas dalyvauja vykdant tarpregioninį projektą „Atliekų kultūra“, kurio pagrindinis tikslas – edukuoti ir informuoti gyventojus apie atliekų tvarkymo kultūrą, skatinti rūšiuoti ir tinkamai elgtis su atliekomis. Gyventojų informavimas vykdomas pasitelkiant televiziją, radiją, spaudą, internetą, išnaudojant visuomeninio transporto galimybes ir šiai informavimo kampanijai skirtų renginių metu. Projekto metu vykdomas Atliekų kultūros egzaminas, Atliekų kultūros apdovanojimai.
2. UAB „URATC“ vykdomas ir koordinuojamas Utenos regiono gyventojų švietimas organizuojant edukacines ekskursijas, kurių metu supažindinami moksleiviai, studentai ir kiti suinteresuoti asmenys su Utenos regione sukurta atliekų tvarkymo sistema. Taip pat bendradarbiaujama su švietimo įstaigomis, dalyvaujama savivaldybių mugėse ir / ar šventėse.
3. UAB „URATC“ kiekvienų metų pradžioje organizuos apvalaus stalo diskusiją – strateginę sesiją, kurios metu bendradarbiavimo pagrindu kartu su Utenos regiono savivaldybių atstovais ir savivaldybių surinkimo / administravimo sistemos dalyviais bus parengtas ateinančių metų viešinimo planas, kuris tais metais turėtų būti įgyvendintas. Einamųjų metų antroje pusėje būtų organizuojama pakartotinė diskusija aptarti viešinimo plano įgyvendinimą, pasidalyti gerąja ir blogąja praktika, esant poreikiui pakoreguoti viešinimo planą.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pagal parengtą viešinio planą, bendradarbiaudama su UAB „URATC“, Visagino savivaldybė įgyvendins viešinio kampanijas atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis.							
1.1.2	Viešinio kampanijos pradedant ir vykdant biologiškai skaidžių atliekų (tarp jų maisto (virtuvės) atliekų surinkimą) organizavimas	2022–2023	URATC	Regioninė	64	Europos Sąjungos parama, URATC lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Pradėjus įgyvendinti maisto (virtuvės) atliekų surinkimą, bus vykdomos viešinio priemonės, siekiant kuo didesnio maisto (virtuvės) atliekų atskyrimo iš bendro mišraus komunalinių atliekų srauto, bus vykdomos šios gyventojų informavimo priemonės:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mokomųjų filmukų sukūrimas (2 serijos) – informacinis / mokomasis animuotas filmukas apie maisto / virtuvės atliekų surinkimą, tvarkymą, apie teikiamą naudą atskirai rūšiuojant maisto / virtuvės atliekas; 2. Informaciniai lankstinukai ir plakatai viešojo transporto stotelėse, skirti informuoti visuomenę apie maisto / virtuvės atliekų surinkimą ir tvarkymą, apie teikiamą naudą atskirai rūšiuojant maisto / virtuvės atliekas; 3. Straipsniai, skirti informuoti visuomenę apie įgyvendintą projektą ir sukurtą projekto rezultatą. Skirti informuoti visuomenę apie maisto / virtuvės atliekų surinkimą ir tvarkymą, apie teikiamą naudą atskirai rūšiuojant maisto / virtuvės atliekas. 4. Žaidimų ir konkursų organizavimas. Numatomi į tris tikslines gyventojų grupės orientuoti žaidimai konkursai: pradinukai, 5–12 klasių mokiniai, suaugusieji; 5. 3 informaciniai renginiai. Informacinių renginių tikslas – formuoti sąmoningą nuomonę apie maisto / virtuvės atliekų rūšiavimą, jo naudą visuomenei, gamtai. 							
1.1.3	Utenos atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau –	2023–2027	URATC	Regioninė	440	Europos Sąjungos parama, URATC, Savivaldybių	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	DGASA) aikštelės pritaikymas atliekų prevencijos veikloms įrengiant edukacijos centrą					biudžetų (vietinė rinkliava ar kita įmoka už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Edukacinis centras bus įrengtas Utenos regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje. Šiame centre didžiausias dėmesys bus skiriamas supažindinti su Regiono atliekų tvarkymo sistema. Edukaciniame centre bus organizuojamos dirbtuvės, kurių metu mokoma taisyti, remontuoti, atnaujinti daiktus ir skatinti juos naudoti pakartotinai. Šiame edukaciniame centre taip pat bus įrengta daiktų dalijimosi stotelės „Dalinkimės“.

Šalia planuojamo pastatyti edukacijos centro, numatyta pastatyti ir įrengti patalpas tekstilės atliekų paruošimui panaudoti ir / ar perdirbti. Tekstilės atliekos iš Utenos regiono savivaldybių antžeminių konteinerių bus atvežamos ir išrūšiuojamos šiose patalpose. Darbuotojai pristatytą tekstilę vizualiai identifikuos ir atskirs tinkamą pakartotinai naudoti. Taip išrūšiuota tekstilė bus apskaitoma, siekiant nustatyti, kokia ir kiek tekstilės yra surenkama. Šie duomenys bus reikalingi siekiant įvertinti tolesnio tekstilės panaudojimo galimybes, galimą tekstilės tvarkymo ir panaudojimo pajėgumų plėtrą.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

1.2. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

¹⁰ Finansinės projekcijos yra preliminaros.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹⁰	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.1	Šiukšlių rinkimo akcijų organizavimas	2022–2027	Savivaldybės (atsakingas vykdytojas), URATC	Regioninė		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Savivaldybėse kasmet vykdomos šiukšlių rinkimo akcijos. Pagrindinė akcijų idėja, kad žmonės prisidėtų prie aplinkos, kurioje gyvena, tvarkymo. Akcijų metu tvarkomos viešosios erdvės: miškai, parkai, pažintiniai takai ir pan.							
1.2.2	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose įrengimas	2022–2027	Savivaldybės (atsakingas vykdytojas), GIO	Regioninė		GIO lėšos, Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
1.2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose įrengimas Visagino savivaldybėje	2023–2027	Visagino savivaldybė	Savivaldybės		GIO lėšos, Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Siekiant sistemingo atliekų turėtojų – gyventojų – sąmoningumo, atliekų rūšiavimas turi tapti kasdiene veikla ne tik namuose, bet ir viešosiose erdvėse. Viena opiausių problemų, su kuria susiduriama – per mažas išrūšiuotų atliekų kiekis. Dėl šios priežasties rūšiuojamojo surinkimo šiukšliadėžių diegimas viešosiose erdvėse paskatintų gyventojus sistemingai prisidėti prie VAPTP tikslų ir uždavinių įgyvendinimo.</p> <p>Visagino savivaldybė, plano įgyvendinimo laikotarpyje, numato įrengti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemones pagal atsiradusį poreikį.</p>							
1.2.3	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
1.2.3.1	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra Visagino savivaldybėje traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose	2023–2027	Visagino savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
<p>Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas</p> <p>Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose prisideda prie atliekų prevencijos uždavinių įgyvendinimo, siekiant mažinti vienkartinį plastikinių pakuočių vartojimą. Šių geriamojo vandens stotelių plėtra prisideda prie gyventojų auklėjimo ir įgūdžių stiprinimo, gerosios patirties dalijimosi.</p> <p>Visagino savivaldybė, plano įgyvendinimo laikotarpyje, numato įrengti geriamojo vandens stoteles pagal atsiradusį poreikį.</p>							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.4.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Visagino savivaldybėje	2023–2027	Visagino savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant vykdyti šiukšlių tvarkymą, užtikrinamas susidariusių padangų atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma ar kuris neegzistuoja, sutvarkymas. Visagino savivaldybė užtikrins šių padangų atliekų sutvarkymą atsižvelgiant į susidariusį poreikį.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

1.3 Užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją

¹¹ Finansavimas skiriamas atsiradus poreikiui surinkti ir sutvarkyti padangų atliekas, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma / neegzistuoja.

¹² Finansinės projekcijos yra preliminaros.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹²	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.3.1	Taupaus maisto vartojimo iniciatyvų vykdymas Savivaldybių mokyklų, darželių, darboviečių valgyklose, skatinant švediško stalo principu grįstą maitinimą	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Siekiant prisidėti prie Jungtinių Tautų darnaus vystymosi 12.3 tikslo, kuriuo siekiama iki 2030 m. 50 proc. sumažinti maisto atliekas vienam gyventojui mažmeninės prekybos ir vartotojų lygiu, mažinti maisto nuostolius visoje maisto gamybos ir tiekimo grandinėje, taupaus maisto vartojimo iniciatyvų vykdymas Savivaldybių mokyklų, darželių, darboviečių valgyklose, skatinant švediško stalo principu grįstą maitinimą tiesiogiai daro įtaką šiems išsikeltiems tikslams pasiekti.</p>							
1.3.2	Viešinio priemonių įgyvendinimas maisto švaistymo mažinimo ir maisto atliekų prevencijos, gyventojų maisto vartojimo įgūdžių ugdymo temomis	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
-----	----------	-------------------	------------	------------------	-------------------------------------	----------------------	-----------------

Siekiant prisidėti prie Jungtinių Tautų darnaus vystymosi 12.3 tikslo, Savivaldybės prisideda įgyvendindamos priemones, susijusias su maisto švaistymo mažinimu ir maisto atliekų prevencija.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

II. ATLIEKŲ ATSKYRIMAS SUSIDARYMO ŠALTINYJE, SIEKIANT PARUOŠTI PAKARTOTINAI NAUDOTI ARBA PERDIRBTI

Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis

2021 M.	2027 M.
30%	80 %

2.1. Atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumo didinimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹³	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.1	Antrinių žaliavų (pakuočių) rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių)	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė	722	GIO lėšos ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

¹³ Finansinės projekcijos yra preliminaros.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	prieinamumo) plėtra ir tinklo palaikymas						
2.1.1.1.	Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra Visagino savivaldybėje	2023–2027	Visagino savivaldybė	Savivaldybės	131,3	GIO lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų (pakuočių) pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbti, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba. Plano įgyvendinimo laikotarpiu Visagino savivaldybėje planuojama įsigyti 240 vnt. konteinerių (120 vnt. stiklo ir 120 vnt. pakuočių), skirtų individualioms valdoms ir 45 kolektyvinio naudojimo konteinerius.</p>							
2.1.2	Mišrių komunalinių atliekų priemonių (konteinerių) plėtra ir tinklo palaikymas	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė	634	Savivaldybių biudžetų lėšos (vietinė rinkliava ar kita įmoka už atliekų tvarkymą)	
2.1.2.1.	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių pasiekiamumo užtikrinimas Visagino savivaldybėje	2023–2027	Visagino savivaldybė	Savivaldybės	60	Savivaldybių biudžetų lėšos (vietinė rinkliava ar kita įmoka už atliekų tvarkymą)	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Norint palaikyti jau sukurtą ir siekiant didinti gyventojų skaičių, kuriems teikiama komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, įgyvendinama mišrių komunalinių atliekų priemonių (konteinerių) plėtra, taip pat vykdomas šio tinklo palaikymas. Plano įgyvendinimo laikotarpiu Visagino savivaldybėje planuojama įsigyti 130 vnt. individualių ir 10 kolektyvinio naudojimo konteinerių.</p>							
2.1.3	Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2022–2027	URATC	Regioninė	1 380	URATC lėšos	
<p>Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas</p> <p>Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių tinklo palaikymas svarbus, siekiant užtikrinti VAPTP užduočių vykdymą, taip pat palaikyti bendrą regioninę atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemą, jos veiklos tęstinumą.</p>							
2.1.4	Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse	2022–2027	URATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	4 750	Europos Sąjungos parama, Savivaldybių biudžetų (vietinė rinkliava ar kita įmoka už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	€
2.1.4.1	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Visagino savivaldybėje (Užsakovo	2023-2027	Visagino savivaldybė (Užsakovo funkcijos	Savivaldybės	750	Europos Sąjungos parama, Savivaldybių biudžetų (vietinė	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	funkcijos Visagino savivaldybė / Užsakovo funkcijos URATC ¹⁴⁾		Visagino savivaldybė / Užsakovo funkcijos URATC ¹⁵⁾			rinkliava ar kita įmoka už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) tinklo plėtra, įvykdymą, planuojama plėsti atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikšteles. Šių aikštelių plėtra vykdoma suskirstant bendrą aikštelių tinklo plėtros poreikį į du prioritetus. I prioriteto atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių plėtrai taikomas stebėsenos rodiklis (taip pat pateikiamos finansinės projekcijos), II prioriteto atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių plėtrai stebėsenos rodiklis netaikomas. Savivaldybės atsakingos už reikalingų sklypų DGASA įrengimui parinkimą ir perdavimą Užsakovo funkcijas atliekančiam URATC.</p> <p>I prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma atsižvelgiant į VAPTP DGASA tinklo plėtros užduotis, t. y. planuojama aikštelių plėtra tose savivaldybių teritorijose, kuriose neužtikrinamas DGASA tinklo reikalavimas¹⁶ ir savivaldybių specifiką, susijusią su gyventojų skaičiaus kaitos tendencijomis. I prioriteto DGASA plėtros metu planuojamas 1 DGASA aikštelės perkėlimas Visagino savivaldybėje (Užsakovo funkcijos Visagino savivaldybė / Užsakovo funkcijos URATC¹⁷);</p> <p>II prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma savivaldybių teritorijose, kuriose įrengus I prioriteto DGASA aikšteles, bus įgyvendinamas VAPTP numatytas DGASA tinklo reikalavimas. II prioriteto plėtra Visagino savivaldybėje nenumatyta</p>							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

¹⁴ Užsakovo funkcijas vykdomos priklausomai nuo finansavimo sąlygų aprašo.

¹⁵ Užsakovo funkcijas vykdomos priklausomai nuo finansavimo sąlygų aprašo.

¹⁶ VAPTP reikalavimas: 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų.

¹⁷ Užsakovo funkcijas vykdomos priklausomai nuo finansavimo sąlygų aprašo.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.5	Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių surinkimo priemonių (konteinerių) atnaujinimas	2023–2027	URATC	Regioninė	84	URATC lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Norint užtikrinti atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių veiklą, siekiant veiklos efektyvumo ir optimalaus įrangos panaudojimo, bus atnaujinti šiose aikštelėse pastatyti konteineriai. Šia priemone siekiama kuo geriau atskirti atliekas, tinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti.							
2.1.6	Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių kontrolės priemonių diegimas	2022–2027	URATC	Regioninė	93,2	URATC lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant didesnės kontrolės ir saugumo atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelėse, diegiamos šios priemonės:							
<ol style="list-style-type: none"> 1. svarstyklės; 2. kamerų sistemos įrengimas / remontas; 3. kelio užtvagai. 							
2.1.7	Individualaus kompostavimo vietoje	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	1310	Europos parama, Sąjungos Savivaldybių	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	infrastruktūros plėtra, buityje susidarančioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti					biudžetų (rinkliava ar kitas mokestis už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	
2.1.7.1	Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra Visagino savivaldybėje	2023-2027	Visagino savivaldybė	Savivaldybės	60	Europos Sąjungos parama, Savivaldybių biudžetų (rinkliava ar kitas mokestis už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Siekiant įgyvendinti bioskaidžių atliekų užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, Regioniniu principu perkant ir aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis. Šios dėžės turėtų būti lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Kompostavimo dėžės namų ūkiams – papildoma priemonė, kuria siekiama maksimaliai sumažinti į buitinių atliekų konteinerius, MBA ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius. Plano įgyvendinimo laikotarpiu Visagino savivaldybėje planuojama įsigyti 600 vnt. kompostavimo dėžių individualioms valdoms aprūpinti.</p>							
2.1.8	Maisto (virtuvės) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra, aprūpinant gyventojus atskirais rūšiavimo konteineriais	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė	1 323	Europos Sąjungos parama, Savivaldybių biudžetų (rinkliava ar kitas mokestis už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.8.1.	Maisto (virtuvės) atliekų surinkimo priemonių plėtra Visagino savivaldybėje	2023-2027	Visagino savivaldybė	Savivaldybės	230	Europos Sąjungos parama, Savivaldybių biudžetų (rinkliava ar kitas mokestis už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant vykdyti atskirą maisto (virtuvės) atliekų iš Visagino savivaldybės urbanizuotų teritorijų, kuriose gyventojų daugiau nei 2000, surinkimą, numatoma atliekas rinkti konteneriais kartu su žaliosiomis atliekomis. Plano įgyvendinimo laikotarpiu Visagino savivaldybėje planuojama įsigyti 125 vnt. kontenerių, skirtų individualioms valdoms ir 50 vnt. kolektyvinio naudojimo kontenerių.							
2.1.9	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2022–2027	URATC	Regioninė	640	URATC lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pagrindinis ŽAKA aikštelėje vykdomas veiklos procesas – žaliųjų atliekų kompostavimas. Šiose aikštelėse vykdomas kompostavimo ir brandinimo kaupuose su natūralia aeracija ir periodiniu kaupų perkrovimu procesas. Pagamintas kompostas realizuojamas. Šios veiklos palaikymas jau esamose aikštelėse prisideda prie bioskaidžių atliekų mažinimo mišriame komunalinių atliekų sraute ir padeda siekti VAPTP nustatytų užduočių, susijusių su atskiru surinkimu ir atliekų perdirbimu.							
2.1.10	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių įrengimas	2022–2027	URATC, Savivaldybės	Regioninė	1620	Savivaldybių biudžetų (rinkliava ar kitas mokestis už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.10.1.	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių įrengimas Visagino savivaldybėje	2022–2027	URATC, Visagino savivaldybė	Savivaldybės	810	Savivaldybių biudžetų (rinkliava ar kitas mokestis už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Visagino savivaldybėje, perkeltant didelių gabaritų aikštelę, kartu įrengiama ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelė, kurioje bus nemokamai iš gyventojų priimamos žaliosios atliekos. Užsakovo funkcijos Visagino savivaldybė / Užsakovo funkcijos URATC ¹⁸ .							
2.1.11	Buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra	2021–2025	Savivaldybės	Regioninė	196	Savivaldybių biudžetų (rinkliava ar kitas mokestis už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	€
2.1.11.1.	Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Visagino savivaldybėje	2023-2027	Visagino savivaldybė	Savivaldybės	15	Savivaldybių biudžetų (rinkliava ar kitas mokestis už atliekų tvarkymą) ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Visagino savivaldybė							

Organizacinė priemonė

Kommunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

¹⁸ Užsakovo funkcijas vykdomos priklausomai nuo finansavimo sąlygų aprašo.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
numato tekstilės atliekų konteinerių plėtrą. Plano įgyvendinimo laikotarpiu Visagino savivaldybėje planuojama įsigyti 10 vnt. tekstilės atliekų surinkimo konteinerių.							
2.1.12	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	-	-	
2.1.12.1.	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus Visagino savivaldybėje	2023-2027	Visagino savivaldybė	Savivaldybės	-	-	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas dėl Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų ir kitų teisės aktų reikalavimų keitimo.							
2.1.13	Savivaldybių dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas,	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	-	-	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus						
2.1.13.1.	Savivaldybių dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus Visagino savivaldybėje	2023–2027	Visagino savivaldybė	Savivaldybės	-	-	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas, numatančias, kad gyventojams, kompostuojantiems namų ūkiuose susidarant biologines atliekas, būtų skaičiuojamas mažesnis mokestis už atliekų tvarkymą, savivaldybėje bus įvertinama galimybė taikyti šią lengvatą ir, esant poreikiui, atnaujintos savivaldybės tvarkos.							
2.1.14.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti	2024–2027	Visagino savivaldybė	Savivaldybės	-	-	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Visagino savivaldybėje						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo. Įgyvendinant šią priemonę bus siekiama mažinti gaminių ir pakuočių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, gamintojo atsakomybės principas nuo 2023 m. bus taikomas tabako gaminių plastikiniams filtrams, nuo 2024 m. – vienkartinėms plastikinėms drėgnosioms servetėlėms, oro balionėliams.							
2.1.15.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako	2024–2027	Visagino savivaldybė	Savivaldybės	-	-	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Visagino savivaldybėje						

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Nuo 2024 m. papildomai nustatyta pareiga gamintojams ir importuotojams, jų įsteigtomis organizacijomis padengti išlaidas, susijusias su tabako gaminių su filtrais, vienkartinių plastikinių drėgnų servetėlių ir oro balionėlių gaminių šiukšlių, randamų aplinkoje, ir atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, sutvarkymu. Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

III. ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI PAKARTOTINAI AR PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI

Atliekų paruoštų perdirbti, tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms, gaminti, proc.

2021 M.

≥55 %

2027 M.

≥57 %

3.1. Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti bei pradinio apdirbimo

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ¹⁹	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.1.1	Uždaro tipo dalijimosi daiktais stotelių tinklo plėtra ir jų eksploatacija	2023–2027	URATC, Savivaldybės	Regioninė	260	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

¹⁹ Finansinės projekcijos yra preliminaros.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.1.1.1.	Uždaro tipo dalijimosi daiktais stotelės įrengimas Visagino savivaldybės DGASA	2023–2027	URATC, Visagino savivaldybė	Savivaldybės	65	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštėse iš gyventojų priimamos ne tik stambios atliekos (baldai, tekstilės gaminiai, buitinė technika, lengvųjų automobilių padangos), jose taip pat organizuojama daiktų dalijimosi veikla, vykdoma daiktų dalijimosi stotelėse „Dalinkimės“. Siekiant, kad šios stotelės veiktų efektyviau ir jose būtų galima dalytis elektronikos ir tekstilės daiktais, savivaldybėje įrengiama po vieną uždaro konteinerinio tipo dalijimosi stotelę. Išplėtus ir pagerinus dalijimosi daiktais infrastruktūrą – stoteles, ir toliau, tikėtina, populiarės pakartotinio atliekų panaudojimo tendencija, keisis gyventojų vartojimo įpročiai ir kultūra. Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama įrengti 1 uždaro tipo dalijimosi daiktais stotelę Visagino savivaldybės DGASA.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

3.2. Atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybių sukūrimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ²⁰	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.2.1	MBA įrenginių pritaikymas maisto (virtuvės) atliekų paruošimui perdirbti	2021–2023	URATC	Regioninė	2 258	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant pagerinti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą Utenos regione, taip pat įgyvendinti VAPTVP užduotis, esama komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra bus pritaikyta apdoroti maisto / virtuvės atliekas (detalesnė informacija pateikiama 2.2. skyriuje).							
3.2.2	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo įrangos atnaujinimas	2024–2025	URATC	Regioninė	1 164	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti VATPT užduotis, taip pat didėjantiems pristatomų žaliųjų atliekų srautams ŽAKA aikštelėse reikalingi pajėgumai norint efektyviau vykdyti šių atliekų kompostavimą, kontroliuoti ir pagreitinti kompostavimo procesus. Numatomas biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo įrangos atnaujinimas / įsigijimas, t. y. numatoma įsigyti smulkintuvą, sijotuvą, traktorių, vartytuvą ir frontalinį krautuvą.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

²⁰ Finansinės projekcijos yra preliminaros.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.2.3	Mechaninio – biologinio apdorojimo įrenginių įrangos atnaujinimas	2024–2025	URATC	Regioninė	225	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Nuolat ir intensyviai eksploatuojant MBA įrenginius, reikalingas jų atnaujinimas, tunelių vėdinimo sistemos ir perkolato sistemos rekonstrukcija, kad pristatomos savivaldybių komunalinės atliekos būtų tinkamai tvarkomos, užtikrinamas įrenginių veiklos nepertraukiamumas ir nebūtų sutrikdyta regioninė atliekų tvarkymo sistemos veikla.							
3.2.4	Didelių gabaritų, medienos ir kitų atliekų smulkintuvo ir krovos įrenginių plėtra	2023–2025	URATC	Regioninė	700	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekius, didelių gabaritų aikštelėse surinktų atskirų atliekų srautų paruošimui panaudoti, planuojama įsigyti didelių gabaritų, medienos ir kitų atliekų smulkintuvą ir krovos įrenginį. Planuojama smulkinti didelių gabaritų medienos atliekas, minkštuosius baldus, plastikinius baldus ir kitus buityje naudojamus buitinius reikmenis, medžių, krūmų kelmus ir kt.							
3.2.5	MBA veiklos užtikrinimas ir eksploatacija	2022-2027	URATC	Regioninė	3 222	URATC ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant palaikyti jau sukurtą Utenos regiono atliekų tvarkymo sistemą, turi būti užtikrinamas MBA veiklos nepertraukiamumas.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analinė priemonė

Reguliacinė priemonė

3.3. Atsinaujinančios energijos pajėgumų sukūrimas siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti veiklos efektyvumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ²¹	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.3.1	Biodujų išgavimo ir panaudojimo įrenginių plėtra eksploatuojamame nepavojingų atliekų sąvartyne	2022–2023	URATC	Regioninė	130	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Utenos regiono nepavojingų atliekų sąvartyne UAB „URATC“ įrengtuose biologinio apdorojimo įrenginiuose iš išrūšiuotų biologiškai skaidžių atliekų išgaunamos biodujos. Šios pagamintos biodujos naudojamos šilumos ir elektros energijos gamybai. Siekiant nepertraukiamo, efektyvaus šilumos ir elektros energijos gamybos įrenginių darbo, suprojektuojama ir įrengiama dujų surinkimo ir prijungimo prie biologinio apdorojimo įrenginių sistema iš eksploatuojamo nepavojingų atliekų sąvartyno.</p>							
3.3.2	Biodujų išgavimo ir panaudojimo įrenginių plėtra uždarytame sąvartyne	2023–2024	URATC	Regioninė	91	Europos Sąjungos parama, URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

²¹ Finansinės projekcijos yra preliminaros.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Utenos regiono nepavojingų atliekų uždarytame sąvartyne sukuriama biudžetų išgavimo ir panaudojimo įrenginiai, taip siekiant kuo daugiau ir efektyviau panaudoti esamus energetinius resursus. Suprojektuojama dujų surinkimo ir prijungimo prie biologinio apdorojimo įrenginių sistema iš uždaryto sąvartyno.</p>							
3.3.3	Atsinaujinančios energijos pajėgumų didinimo įvertinimas įdiegus maisto (virtuvės) atliekų paruošimo perdirbti įrenginius	2025–2027	URATC	Regioninė	-	URATC ir kitos lėšos	
<p>Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas</p> <p>Įdiegus maisto (virtuvės) atliekų paruošimo perdirbimo įrenginius, įvertinamas atsinaujinančių energetinių resursų (pvz., saulės elektrinės) įrengimo galimybės ant pastatų ir jų galimas efektyvumas, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą.</p>							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

IV. ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS

Sąvartynuose šalinamų
komunalinių atliekų dalis, proc.

2021 M.

19,88 %

2027 M.

8 %

4.1. Atliekų šalinimas: atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų ²²	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.1.1	Sąvartyno įrengimas 3 sekcijos	2024–2027	URATC	Regioninė	6 000	URATC ir kitos lėšos	€

²² Finansinės projekcijos yra preliminarios.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti planingą sąvartyno plėtrą, planuojama įrengti naują regioninio sąvartyno sekciją, kad net sumažėjus atliekų kiekiui, patenkančiam į sąvartyną, būtų užtikrintas saugus šių atliekų šalinimas. Taip pat, siekiant sudaryti gyventojams galimybes tinkamai tvarkyti asbesto turinčias atliekas, susidarancias keičiant stogus ar atliekant remonto darbus, naujai įrengiama asbesto turinčių atliekų šalinimo subsekcija.							
4.1.2	Utenos regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno nuotekų taršos prioritetinėmis medžiagomis mažinimo priemonių diegimas	2023–2027	URATC	Regioninė	2 906	URATC ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Sąvartyno filtrato taršos prioritetinėmis medžiagomis mažinimo priemonių diegimas.							
Utenos regiono nepavojingų atliekų sąvartyne pagrindinis prioritetinių medžiagų šaltinis yra sąvartyno filtratas. Siekiant mažinti filtrato sukuriama taršą, diegiamos šios priemonės:							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Šalinamų nekomunalinių atliekų inventorizacijos atlikimas; 2. Rūšiuojamojo maisto atliekų surinkimo ir tvarkymo vykdymas; 3. Efektyvinti atskiro buityje susidarantių pavojingųjų atliekų surinkimą, šviesti ir informuoti visuomenę, informuoti dėl buities pavojingųjų atliekų rūšiavimo; 4. Tekstilės atliekų šalinimo nutraukimas; 5. Kitos priemonės, būtinos siekiant mažinti sąvartyno filtrato taršą prioritetinėmis medžiagomis. 							
Sąvartyno filtrato kiekio prioritetinėmis medžiagomis mažinimo priemonių diegimas.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Siekiant mažinti sąvartyno filtrato kiekį, bus uždengtos ir užpildytos 1 ir 2 sąvartyno sekcijos, įrengus ir pradėjus eksploatuoti trečiąją sąvartyno sekciją.</p> <p>Paviršinių nuotekų taršos prioritetinėmis medžiagomis mažinimo priemonių diegimas.</p> <p>Siekiant paviršinių nuotekų taršos prioritetinėmis medžiagomis mažinimo, bus diegiamos šios priemonės:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Automobilių ratų apiplovimo zonos sąvartyno kaupo zonoje įrengimas; <p>Gatvių šlavimo technikos įsigijimas ir nuolatinės biologinio apdorojimo įrenginių ir sąvartyno kelių švaros palaikymas;</p> <p>Sąvartyno filtrato kiekio ir taršos monitoringas.</p> <p>Siekiant sąvartyno filtrato kiekio ir taršos monitoringo, bus atnaujinama sąvartyno aplinkos monitoringo programa, įtraukiant sąvartyno nuotekų taršos prioritetinėmis medžiagomis stebėseną, ir pagal ją vykdant sąvartyno filtrato užterštumo tyrimus.</p>							
4.1.3	Sąvartyno eksploatacijos užtikrinimas	2022–2027	URATC	Regioninė	10 997	URATC ir kitos lėšos	
<p>Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas</p> <p>Mažėjantis mišrių komunalinių atliekų kiekis ir atliekų panaudojimo energijai gauti infrastruktūra lemia, kad vis mažiau komunalinių atliekų šalinama sąvartynuose, tačiau sąvartynų eksploatacija turi užtikrinti, kad atliekos būtų saugiai ir tinkamai pašalintos.</p>							
4.1.4	Uždarytų atliekų šalinimo vietų priežiūra	2022-2027	URATC	Regioninė	72	URATC ir kitos lėšos	
<p>Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas</p> <p>Priežiūros vykdymas, siekiant užtikrinti uždarymo metu įdiegtų priemonių tęstinumą, mažinantį galimą neigiamą aplinkosauginį poveikį.</p>							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Utenos regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonės, kuriomis siekiama VAPTP nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo užduočių, kurioms keliami įgyvendinimo termino ir / ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių, įgyvendinimo²³:

18 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis	Regioninio plano priemonės, kurių pagalba įgyvendinamos Užduotys
Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį	260.1. - 260.2.	Iki 2025 m.	Ne mažiau 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3; 2.1.1; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.5; 2.1.7; 2.1.8; 2.1.9; 2.1.11; 2.1.13; 3.1.1; 3.2.1; 3.2.2; 3.2.3; 3.2.4; 3.2.5;
		Iki 2027 m.	Ne mažiau kaip 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.	
		Iki 2030 m.	Ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.	
Sumažinti sąvartynuose	260.3.	iki 2027 m.	Ne daugiau kaip 8 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne.	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3; 1.2.1; 1.2.2; 1.2.3; 1.3.1; 1.3.2;

²³ Užduotims keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis	Regioninio plano priemonės, kurių pagalba įgyvendinamos Užduotys
šalinamų komunalinių atliekų kiekį.		Iki 2030 m.	Ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne.	2.1.1; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.5; 2.1.7; 2.1.8; 2.1.9; 2.1.12; 2.1.13; 3.1.1; 3.2.1; 3.2.2; 3.2.3; 3.2.4; 3.2.5;
Padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekį.	261.1.	2025 m.	70 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų.	2.1.1; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.5; 2.2.6; 2.1.7; 2.1.8; 2.1.9; 2.1.11; 2.1.13; 2.1.14; 2.1.15; 3.1.1;
		2027 m.	80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.	
Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose.	261.2.	Iki 2024 m.	Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.	2.1.7; 2.1.8;

Užduotis	Atitiktis VAPT	Įgyvendinimo terminas	Siekis	Regioninio plano priemonės, kurių pagalba įgyvendinamos Užduotys
Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis.	261.5.	iki 2025 m.		2.1.4; 2.1.11;
Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingas atliekas.	261.6.	iki 2025 m.		2.1.4;
Išplėsti DGASA tinklą.	261.7.5.	iki 2027 m.	Kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų.	2.1.4;

Kitos užduotys, keliamos VAPTP²⁴:

19 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Regioninio plano priemonės, kurių pagalba įgyvendinamos Užduotys
Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti.	261.3.	2.1.4;
Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis.	261.4	2.1.4;
Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka.	261.7.1.	2.1.1;
Kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku.	261.7.2.	2.1.1;
Individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias	261.7.3.	2.1.1;

²⁴ Užduotims nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

antrinių žaliavų surinkimo priemonės, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku.		
Pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus butyje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės).	261.7.4.	2.1.4; 2.1.13;
Teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiro surinkimo galimybes.	261.7.6.	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3;
Peržiūrėti ir pakoreguoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių nuostatas, ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.	261.7.7.	2.1.15;

6. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS

6.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė

Komunalinių ir kitų atliekų susidarymo kiekio, plano įgyvendinimo laikotarpiu vertinimas atliekamas remiantis AAA pateikiamais 2015–2021 m. Utenos regiono ir Lietuvos duomenimis. Remiantis jais, atliekamas prognozinis komunalinių ir kitų atliekų susidarymo iki 2027 metų vertinimas.

Susidarančių komunalinių atliekų kiekis Visagino savivaldybėje iki 2027 m., tikėtina, daugiausia priklausys nuo:

- gyventojų skaičiaus pokyčių;
- ekonomikos augimo tendencijų;
- vartojimo įpročių pokyčių.

Prognozuojant Visagino savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymą iki 2027 m., vadovaujamosi ir VAPTP numatytomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis. Jose numatyta, kad komunalinių atliekų kiekis, 2020 m. siekęs 1,35 mln. tonų, turėtų mažėti ir 2027 m. būti apie 1,2 mln. tonų. Taip pat numatoma, kad 2022 m. pabaigoje ir 2023 m., išaugus energetinių resursų ir žaliavų kainoms, tikėtinas gyventojų vartojimo mažėjimas.

Atliekų kiekių susidarymo prognozės pagrįstos:

- Gyventojų skaičiaus Utenos apskrityje prognozėmis („Eurostat“²⁵);
- Gyventojų skaičiaus pokyčiu Visagino savivaldybėje;
- Antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių surinkimo sistemos efektyvumu regione;
- AAA pateikiama informacija apie 2020–2021 m. atskirų komunalinių atliekų srautų surinkimo kiekius savivaldybėse;
- VAPTP pateikiamomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis iki 2027 m.

Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje taip pat įvertinamas namudinis kompostavimas, atsižvelgiant į Visagino savivaldybėje išdalytų individualaus kompostavimo priemonių galimą panaudojimo efektyvumą ir planuojamas savivaldybių papildomai iki 2027 m. įsigyti ir išdalyti gyventojams kompostavimo dėžių skaičių. Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje vertinamas per vienkartinės pakuotės užstato sistemą surenkamų atliekų kiekis ir jų surinkimo tendencija 2019–2021 m. Visagino savivaldybėje.

²⁵ EUROSTAT duomenys: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19rp3/default/table?lang=en

20 lentelė. Antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Visagino savivaldybėje, %.

Atliekų rūšis	Surinkta 2021 m., t	Kiekis, kurį papildomai galima surinkti ²⁶	Antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas regione
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	89	129	41 %
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	115	430	21 %
PET pakuočių atliekos	8	6	58 %
Kombinuotų pakuočių atliekos	8	130	6 %
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	5	70	6 %
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	259	315	45 %

Prognozuojant Visagino komunalinių atliekų kiekio susidarymą, daroma prielaida, kad antrinių žaliavų, įskaitant pakuotes, surinkimas savivaldybėje kiekvienais metais ne mažiau kaip 10 % bus efektyvesnis, palyginti su 2021 m. buvusiu.

21 lentelė. Visagino savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Visagino savivaldybės gyventojų skaičiaus prognozė ²⁷	19890	19513	19114	18693	18299	17924
Susidaręs KA kiekis tonomis (nevertinant atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir užstato sistemoje surenkamo atliekų kiekį)	5498	5394	5284	5246	5135	4955
Susidaręs KA kiekis tonomis įvertinus atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų kiekį ir užstato sistemoje surenkamą atliekų kiekį	6728	6727	6734	6828	6869	6814

Detali komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė pagal atskiras atliekų rūšis pateikia 13 priede.

6.2. Infrastruktūros plėtra

Siekiant įgyvendinti Plane numatytus tikslus ir uždavinius, planuojama sukurti ir vystyti šiuos atliekų

²⁶ Atsižvelgiant į 2021 metų Utenos regiono savivaldybių mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus.

²⁷ EUROSTAT duomenys: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19rp3/default/table?lang=en

tvarkymo infrastruktūros objektus:

➤ **Maisto (virtuvės) atliekų tvarkymo (toliau – MVA)²⁸ infrastruktūros sukūrimas, vystymas**

MVA iš Visagino savivaldybių urbanizuotų teritorijų, kuriose gyventojų daugiau nei 2000, būtų renkamos konteineriais. Taip pat ir toliau Regione siekiant vystyti atliekų kompostavimą, planuojama padėti gyventojams užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, t. y. dalijant kompostavimo dėžes ir vykdant švietėjišką veiklą – mokinant gyventojus, kaip patiems pasigaminti kompostavimo dėžes ir tinkamai kompostuoti vietoje.

Įvertinus iki 2023 m. sukurtą atskiro MVA srauto surinkimo infrastruktūrą, lentelėje pateikiamas papildomas infrastruktūros poreikis Visagino savivaldybėje iki 2027 m.:

22 lentelė. Maisto (virtuvės) atliekų infrastruktūros plėtros poreikis Visagino savivaldybėje

Savivaldybė	MVA surinkimas	Infrastruktūros poreikis 2023 - 2027 m.
Visagino savivaldybė	MVA kartu su žaliosiomis atliekomis.	50 vnt. kolektyvinio naudojimo konteinerių.
		125 vnt. individualių konteinerių.

Namų ūkiai, patenkantys tarp gyvenviečių, kuriose iš gyventojų nebūtų vykdomas rūšiuojamasis surinkimas, galėtų savo MVA kompostuoti namuose arba kartu su žaliosiomis atliekomis pristatyti į biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikšteles savivaldybėse. Visagino savivaldybė, siekdama padėti gyventojams vykdyti kompostavimą namuose, papildomai numato įsigyti ir gyventojams išdalyti 22 lentelėje nurodytą maisto (virtuvės) atliekų infrastruktūros kiekį.

Rūšiuojamuoju būdu surinktos MVA bus vežamos į Utenos MBA įrenginius, kuriuos, siekiant tinkamo šių atliekų tvarkymo, numatoma modernizuoti. Atvežtos atliekos pirmiausia bus kaupiamos ir sandėliuojamos, kadangi fermentavimo tuneliai, kuriuose jos bus biologiškai apdorojamos, turi būti visiškai užkrauti. Atliekoms sandėliuoti bus naudojama įrengta uždara stoginė su nuotekų surinkimo sistema. Sukaupus reikiamą kiekį MVA (apie 250 tonų), pradedamas atliekų paruošimo biologiniam apdorojimui procesas.

Pirminis surinktų MVA rūšiavimas pradedamas šias atliekas pakraunant į priėmimo bunkerį –dozatorių. Pakrauti naudojamas frontalinis krautuvus su kaušu.

MVA frakcijų atskyrimas atliekamas būgniniu sijotuvu, kuris atskiria esamas priemaišas (pakuotes ir pan.) ir stambesnes nei 80 mm MVA atliekas. Smulki 0–80 mm frakcija keliauja į sumaišymo įrenginį. Stambi atliekų frakcija (>80 mm) patenka į rankinio rūšiavimo liniją.

Įsigyjamoje rūšiavimo linijoje ant juostinio transporterio nurenkamos kompostuoti netinkamos atliekos (plastikai, popierius, tekstilės, elektronikos atliekos, kitos atliekos panaudoti, deginti ar

²⁸ Parengta remiantis investiciniu projektu „Komunalinių atliekų infrastruktūros plėtra“.

šalinti).

Prieš pakraunant žaliavą į fermentavimo tunelį, jeigu reikalinga, biologiškai apdoroti paruošta žaliava sumaišoma su struktūrine medžiaga. Maišomašymui naudojamas frontalinis krautuvas, lėtaeigis smulkintuvas ir turimas traktorius.

Atliekų biologinis apdorojimas atliekamas esamuose fermentavimo tuneliuose.

Brandinimas vykdomas kompostavimo aikštelėje įrengtoje stoginėje. Kompostui brandinti naudojamas frontalinis krautuvas ir vartytuvas.

Po brandinimo proceso vykdomas galutinis siojimas (0–12 mm frakcija). Siojama frontaliu krautuvu ir sijotuvu.

➤ Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinėms atliekoms perdirbti, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į specializuotus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbti, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba. Utenos regione siekiant išplėsti ir palaikyti šią sistemą:

— didinamas aprūpinimas kolektyviniais konteineriais gyvenamųjų daugiabučių namų gyventojams.

2021–2027 m. laikotarpiu planuojamas preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo individualių ir kolektyvinių konteinerių poreikis Visagino savivaldybėje:

23 lentelė. Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Visagino savivaldybėje

Savivaldybė	Konteineriai individualioms valdoms		Kolektyvinio naudojimo konteineriai	
	stiklo	pakuočių	stiklo	pakuočių
	0,12 m ³	0,24 m ³		
Visagino savivaldybė	120	120	15	30 (15 stiklo ir 15 popieriaus)

➤ Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra

Siekiant palaikyti jau sukurtą atliekų tvarkymo efektyvumą ir didinti gyventojų skaičių, kuriems teikiama komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, ir toliau bus vykdoma mišrių komunalinių atliekų priemonių (konteinerių) plėtra ir šio tinklo palaikymas regione.

Visagino savivaldybėje planuojama individualių ir kolektyvinių mišrių komunalinių atliekų konteinerių plėtra. 2021–2027 m. laikotarpiu numatyta įsigyti daugiau 130 individualių mišrių komunalinių atliekų konteinerių ir 10 kolektyvinių mišrių komunalinių atliekų konteinerių. 24 lentelėje pateikiamas mišrių komunalinių atliekų poreikis Visagino savivaldybėje:

24 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų konteinerių poreikis Visagino savivaldybėje

Savivaldybė	Mišrių komunalinių atliekų konteinerių skaičius	
	Individualių	Kolektyvinių
Visagino savivaldybė	130	10

➤ **Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra**

Siekiant įgyvendinti bioskaidžių atliekų sutvarkymo užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, regioniniu principu perkant ir aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis, kurios turėtų būti lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Kompostavimo dėžės namų ūkiams – papildoma priemonė, kuria siekiama maksimaliai sumažinti į buitinių atliekų konteinerius, MBA ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius. VAPTP plane numatyta, kad biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą, užtikrinus stebėsenos sistemą.

Plano įgyvendinimo laikotarpiu numatyta individualių kompostavimo dėžių plėtra Visagino savivaldybėje. Iš viso planuojama išdalyti daugiau nei 600 kompostavimo dėžių:

25 lentelė. Individualių kompostavimo dėžių poreikis Visagino savivaldybėje

Savivaldybė	Individualių valdų sk.	Kompostavimo dėžės
Visagino savivaldybė	0	600

➤ **Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra**

Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Visagino savivaldybėje numatoma tekstilės atliekų konteinerių plėtra.

Planuojama konteinerių plėtra savivaldybėje numatoma kolektyvinių konteinerių aikštelėse, siekiant sudaryti patogias sąlygas gyventojams netoli namų esančiose kolektyvinėse konteinerių aikštelėse išmesti švairius nenaudojamus tekstilės gaminius. 26 lentelėje pateikiamas tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Visagino savivaldybėje:

26 lentelė. Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis 2022–2027 m. Visagino savivaldybėje

Savivaldybė	Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių skaičius
Visagino savivaldybė	10

➤ **Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių plėtra:**

Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau

- DGASA) tinklo plėtra, įvykdymą, planuojama plėsti atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikšteles. Šių aikštelių plėtra vykdoma suskirstant bendrą aikštelių tinklo plėtros poreikį į du prioritetus. I prioriteto atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių plėtrai taikomas stebėsenos rodiklis (taip pat pateikiamos finansinės projekcijos), II prioriteto atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių plėtrai stebėsenos rodiklis netaikomas.

I prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma atsižvelgiant į VAPTP DGASA tinklo plėtros užduotis²⁹, t. y. planuojama aikštelių plėtra tose savivaldybių teritorijose, kuriose neužtikrinami DGASA tinklo plėtrai taikomi reikalavimai. I prioriteto metu numatoma įrengti:

1 DGASA aikštelės perkėlimas Visagino savivaldybėje (Užsakovo funkcijos Visagino savivaldybė / Užsakovo funkcijos URATC³⁰);

II prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma savivaldybių teritorijose, kuriose šiuo metu įgyvendinamas VAPTP numatytas DGASA tinklo reikalavimas arba įrengus I prioriteto DGASA aikšteles jis bus įgyvendintas. II prioriteto metu DGASA aikštelių plėtra Visagino savivaldybėje nenumatyta.

DGASA paskirtis – stambiagabaritinių, statybinių, elektronikos, antrinių žaliavų, buities pavojingų atliekų priėmimas ir laikinas saugojimas iki išvežimo. Atliekos į aikštelę pristatomos transportu ar pakavimo forma, netrukdančia vizualiai nustatyti, kad atliekos priimtinos pagal leidimus.

Visos nepavojingos atliekos laikomos tam skirtuose konteineriuose, išskyrus padangas ir metalo atliekas, kurios laikomos ant asfaltuotos dangos. Aikštelėje surinktos atliekos periodiškai išvežamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams, turintiems teisę užsiimti šia veikla, apdorojamos ar šalinamos nepavojingų atliekų sąvartyne.

Aikštelėje ardomos didelių gabaritų atliekos (seni baldai, langai, durys). Ardant senus baldus atskiriamas metalas, mediena, stiklas ir tekstilės dirbiniai. Atvežti baldai iškraunami aikštelėje, tuomet atliekų priėmėjas juos išardo, atskirtas dalis patalpina į atitinkamus konteinerius. Visagino DGASA aikštelėje bus įrengiama uždaro tipo daiktų dalijimosi stotelė.

²⁹ VAPTP reikalavimas: 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų.

³⁰ Užsakovo funkcijas vykdomos priklausomai nuo finansavimo sąlygų aprašo.

Gyventojai nereikalingus, bet tvarkingus ir tinkamus naudoti daiktus gali pristatyti į veikiančias stoteles „Dalinkimės“. Daiktai turi būti tinkami naudoti pagal tiesioginę paskirtį – neskleidžiantys blogo kvapo, neužteršti, tvarkingi, nesulūžę. Stotelėse priimami šie daiktai: baldai, tekstilės gaminiai (išskyrus drabužius), elektros ir elektronikos prietaisai, namų apyvokos daiktai, žaislai, kiti buityje susidarantys daiktai. Jie laikomi tam skirtoje vietoje, daiktus iškrauna juos pristatęs asmuo. Visi stotelėse esantys daiktai skelbiami UAB „URATC“ interneto tinklapyje www.uratc.lt, skiltyje „Dalinkimės“ ir „Facebook“ paskyroje. Daiktus taip pat galima apžiūrėti atvykus į aikšteles.

Kita regioninė infrastruktūra, užtikrinanti valstybinių uždavinių įgyvendinimą:

➤ Regioninio sąvartyno naujos sekcijos įrengimas ir senos uždarymas

Regioninis sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2008 m. vasario mėnesį. Jo įrengimas suskirstytas etapais. Sąvartyno eksploatavimo periodu šalinant atliekas pamažu, vieną sąvartyno sekciją užpildžius, pradedama pildyti kita.

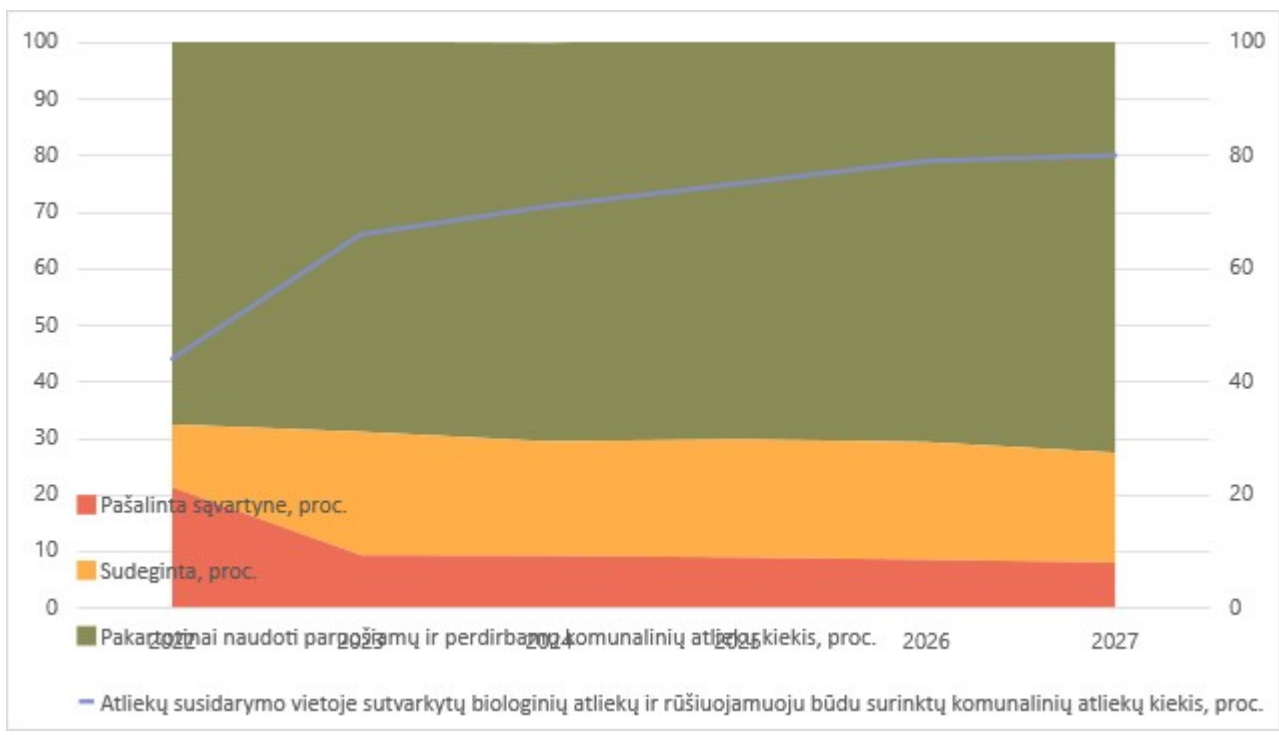
Didžiąją regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų atliekų dalį (apie 50 proc.) sudaro likusios po mechaninio apdorojimo atliekos, kitos KA netinkamos perdirbti sudaro apie 16 proc., gamybinės atliekos sudaro apie 36 proc. Beveik pusė šalinamų atliekų naudojama sąvartyno perdengimams.

Projektinė sąvartyno talpa – 656 799 m³, šiuo metu 2 sekcija yra užpildyta 68,02 proc. projektinės talpos. Net mažėjant šalinamam atliekų kiekiui, sąvartyno naujos sekcijos 80 proc. projektavimo ir statybų poreikis atsiras Plano įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje, kai esamas užpildymas artės prie 80 proc.

3 sąvartyno sekcijos projektinis pajėgumas planuojama apie 1,045 mln. t., plotas iki 3 ha.

Vystant sąvartyną ir pamažu užpildžius visas įrengtas sekcijas, sąvartynas bus uždarytas, pamažu uždengiant sąvartyno kaupą. Įrengus 3–iąją sąvartyno sekciją, nebeeksploatuojamos sekcijos bus uždaromos. Po uždarymo bus vykdomas sąvartyno priežiūros po uždarymo laikotarpis, taip pat iš sąvartyno išsiskiriančių dujų monitoringas.

Įgyvendinus planuojamą infrastruktūros plėtrą Visagino savivaldybėje, numatoma komunalinių atliekų tvarkymo prognozė pateikiama 13 paveiksle.

13 pav. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas

7. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ DYDŽIUI UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS

Reikšmingiausias Visagino savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytų sprendinių įgyvendinimo poveikis įmokoms už komunalinių atliekų tvarkymą susijęs su investicijomis į regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimą ir pertvarkymą, galimu atskiro maisto (virtuvės) atliekų surinkimo pabrangimu, aplinkos teršimo mokesčio didėjimu (už atliekas, šalinamas sąvartyne).

Pagrindinės investicijos į regioninę atliekų tvarkymo infrastruktūrą:

1. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės tinklo plėtra.

Remiantis preliminariais skaičiavimais, investicijos į DGASA plėtrą gali sudaryti 750 tūkst. Eur. Tikimasi, kad šios investicijos bus dalinai finansuojamos iš ES paramos lėšų.

2. Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelės plėtra.

Remiantis preliminariais skaičiavimais, investicijos į Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelės plėtrą gali sudaryti 810 tūkst. Eur. Tikimasi, kad šios investicijos bus dalinai finansuojamos iš ES paramos lėšų.

Poveikio įmokoms vertinamas atliekamas remiantis 2021 m. UAB “URATC” finansinėmis ataskaitomis, Plano priemonių finansinėmis projekcijomis, bei jų naudingumu tarnavimo laiku. Vertinama, kad vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, įgyvendinus regioninio plano priemones, gali padidėti iki 10 proc., tačiau prognozuojama, kad savivaldybėje, vykdant MVA atskirą surinkimą konteinerine sistema, įmokos už atliekų tvarkymą gyventojams gali dar didėti iki 10 proc. priklausomai nuo savivaldybės specifikos. Šis labiausiai priklauso nuo MVA surinkimo sistemos diegimo apimties savivaldybėje, kuri taip pat priklauso nuo savivaldybės specifikos (kaimiška ar miesto) ir šios paslaugos pagrindinės charakteristikos – surinkimo dažnio.

27 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Visagino savivaldybėje

Savivaldybė	2021 m. vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, Eur/l namų ūkiui /mėn.
Visagino sav.	2,63

Vidutinėms atliekų tvarkymo išlaidoms, tenkančioms namų ūkiui per mėnesį, didžiausią įtaką turės plano priemonės, tačiau nuo 2023 metų padidėsiantis mokestis už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne (nuo 15 Eur/t iki 50 Eur/t³¹)

atliekų sąvartyne (nuo 15 Eur/t iki 50 Eur/t³¹), kuris kasmet bus indeksuojamas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, taikant indeksavimo koeficientą, kuris nustatomas Lietuvos statistikos departamento apskaičiuotą ir Oficialiosios statistikos portale paskelbtą mokestinių metų vartotojų kainų indeksą dalijant iš šimto. Siekiant mažinti šio mokesčio didėjimo įtaką vidutinėms atliekų tvarkymo išlaidoms, tenkančioms namų ūkiui, plano priemonės orientuotos į regioniniame sąvartyne šalinimų atliekų kiekio mažinimą.

Plano priemonės, orientuotos į atliekų, patenkančių į sąvartyną, kiekio mažinimą, kuriam daugiausia įtakos turės MVA, tekstilės, antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių surinkimo sistemos efektyvumo didinimas. MVA srauto atskiras surinkimas gali sumažinti į MBA patenkančių atliekų kiekį daugiau nei 1-1,2 tūkst. tonų atliekų, o tekstilės atliekų atskiras surinkimas, kuris, remiantis atliekų sudėties tyrimais, apie 100–120 tonų atliekų. Efektyvesnis šių atliekų srautų rūšiuojamasis surinkimas sudaro prielaidas sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį, t. y. atskirai surinktos MVA sutvarkomos ir nepatenka į sąvartyną, o atskirai surinktas MVA srautas padidina MBA galimybes įrenginiuose atskirti daugiau antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių iš mišraus atliekų srauto.

Antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių, patenkančių į MBA su mišriomis komunalinėmis atliekomis (šiuo metu, remiantis atliekų sudėties tyrimais, vidutiniškai Visagino savivaldybėje kartu su mišriomis komunalinėmis atliekomis patenka apie 49 proc. antrinių žaliavų, tarp jų pakuočių), kiekio sumažėjimas, turi vieną didžiausių potencialų mažinti tiek patenkančių mišrių komunalinių atliekų į MBA, tiek į sąvartyną, kiekį.

Net smarkiai padidinus atskirai surinktų ir sutvarkytų atliekų kiekį, prognozuojama, kad sumokamo mokesčio suma už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne 2027 m. bus 1,5 karto didesnė, nei buvo sumokėta 2021 m.

Atkreipiamas dėmesys, kad plane nėra vertinama Valstybinės kainų ir energetikos komisijos sąvartyno vartų mokesčio ir kitų galimų mokesčių reguliavimo įtaka sąvartyno vartų mokesčiui ir įmokoms už atliekų tvarkymą. Nevertinami ir galimi minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pasikeitimai, kurie gali turėti įtakos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos apimtims Visagino savivaldybėje. Galimą įtaką taip pat gali koreguoti ES skiriamas paramos dydis ir finansavimo intensyvumas.

³¹ Mokesčiui taikoma indeksavimo tvarka, pagal LR mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 7 str. 9 d.

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.
	arba kuris neegzistuoja, surinkimas ir sutvarkymas, vnt./m														
2.	ATLIEKŲ ATSKIRIMAS SUSIDARYMO ŠALTINYJE, SIEKIANČI PARUOŠTI PAKARTOTINAI NAUDOTI ARBA PERDIRBTI ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS														
2.–1	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis				44		60		65		70		75		80
2.1.	Atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumo didinimas														
2.1.1.	Antrinių žaliavų (pakuočių) rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra ir tinklo palaikymas														
2.1.1.1.	<i>Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra Visagino savivaldybėje</i>														
2.1.1.1.–1	Individualių antrinių žaliavų konteinerių skaičius, vnt.														240
2.1.1.1.–2	Kolektyvinio naudojimo antrinių žaliavų konteinerių skaičius, vnt.														45
2.1.2.	Mišrių komunalinių atliekų priemonių (konteinerių) plėtra ir tinklo palaikymas														
2.1.2.1.	<i>Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių pasiekiamumo užtikrinimas Visagino savivaldybėje</i>														

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
2.1.2.1.–1	Kolektyvinio naudojimo mišrių komunalinių atliekų konteinerių skaičius, vnt.														10
2.1.2.1.–2	Individualių mišrių komunalinių atliekų konteinerių skaičius, vnt.														130
2.1.4.	Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo (vėliau - DGASA) aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse														
2.1.4.1.	<i>Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Visagino savivaldybėje (Užsakovo funkcijos Visagino savivaldybė / Užsakovo funkcijos URATC³²)</i>														
2.1.4.1.–1	Įrengta DGASA, vnt.														1
2.1.7.	Individualaus kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekomis kompostuoti														
2.1.7.1.	<i>Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra Visagino savivaldybėje</i>														
2.1.7.1.–1	Kompostavimo dėžių skaičius, vnt.														600
2.1.8.	Maisto (virtuvės) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra, aprūpinant gyventojus atskirais rūšiavimo konteineriais														
2.1.8.1.	<i>Maisto (virtuvės) atliekų surinkimo priemonių plėtra Visagino savivaldybėje</i>														
2.1.8.1.–1	Individualių konteinerių skaičius maisto atliekomis surinkti, vnt.														125

³² Užsakovo funkcijas vykdomos priklausomai nuo finansavimo sąlygų aprašo.

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.	I pism.	II pism.
	tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas, vnt.														
2.1.14.	<i>Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Visagino savivaldybėje</i>														
2.1.14.–1	Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.													Pagal poreikį	
2.1.15.	<i>Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Visagino savivaldybėje</i>														
2.1.15.–1	Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.													Pagal poreikį	
3.	ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI PAKARTOTINAI AR PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI														
3.1.11.	Uždaro tipo dalijimosi daiktais stotelių tinklo plėtra ir jų eksploatacija														
2.1.11.1.	<i>Uždaro tipo dalijimosi daiktais stotelės įrengimas Visagino savivaldybės DGASA</i>														
2.1.11.1.–1	Įrengtų dalijimosi daiktais stotelių skaičius, vnt.													1	
3.–1	Atliekų paruoštų perdirbti, tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms, gaminti, proc.				≥55		≥55		≥55		≥55		≥55	≥57	

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
4.	ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS														
4.-1	Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis, proc.				21,3		9,3		9,2		8,9		8,5		8

PRIEDAI

1 priedas

30 lentelė. Registruotų gyventojų skaičius Utenos apskrityje ir Visagino savivaldybėje 2016–2021 m.

		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Utenos apskritis	Miestas	76 886	74 504	72 412	71 570	70 738	69 807
	Kaimas	60 307	58 977	57 227	56 562	55 904	53 676
	Viso	137 193	133 481	129 639	128 132	126 642	123 483
Visagino sav.	Miestas	19 630	19 022	18 514	22 249	21 982	21 706
	Kaimas	144	156	172	207	204	202
	Viso	19 774	19 178	18 686	22 456	22 186	21 908

Šaltinis: AAA duomenys

2 priedas

31 lentelė. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Visagino savivaldybės teritorijoje (tonos/metus)

Savivaldybė	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Visagino sav.	5 472	5 281	5 660	5 863	5 413	5 955

Šaltinis: AAA duomenys

3 priedas

32 lentelė. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti Visagino savivaldybės teritorijoje, skaičius

Savivaldybė	2017	2018	2019	2020	2021
Visagino sav.					
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	40	40	43	43	43
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	587	587	522	516	509

Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės sodų bendrijose, vnt.	-	20	17	17	17
--	---	----	----	----	----

Šaltinis: AAA duomenys

4 Priedas

33 lentelė. Konteinerių kiekis Visagino savivaldybės teritorijoje

Savivaldybė	2017	2018	2019	2020	2021
Visagino sav.					
Antrinių žaliavų konteineriai plastikui					
Naudojamas kiekis, vnt.	90	90	91	94	94
Planuojamas gauti kiekis, vnt.	40	0	0	0	0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Turimas kiekis, vnt.	67	90	91	94	94
Antrinių žaliavų konteineriai popieriui					
Naudojamas kiekis, vnt.	76	76	91	94	94
Planuojamas gauti kiekis, vnt.	40	0	0	0	0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Turimas kiekis, vnt.	39	76	91	94	94
Antrinių žaliavų konteineriai stiklui					
Naudojamas kiekis, vnt.	91	91	91	94	94
Planuojamas gauti kiekis, vnt.	40	0	0	0	0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Turimas kiekis, vnt.	67	91	91	94	94
Maisto atliekų konteineriai					
Naudojamas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Planuojamas gauti kiekis, vnt.		0	0	0	0
Trūkstamas kiekis, vnt.		0	40	0	0
Turimas kiekis, vnt.		0	0	0	0
Tekstilės atliekų konteineriai		0	10	20	20

Šaltinis: AAA duomenys

5 priedas

34 lentelė. Susidarantys komunalinių atliekų kiekiai Visagino savivaldybės teritorijoje (tonos/metus)

Komunalinių atliekų susidarymas; t/metus	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Visagino sav.	5 472	5 281	5 660	5 863	5 413	5 955

Šaltinis: AAA

6 priedas

35 lentelė. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui Visagino savivaldybės teritorijoje (tonos/metus)

Savivaldybė	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Visagino sav.	0,33	0,33	0,36	0,38	0,36	0,39
Vidurkis regione	0,36	0,34	0,35	0,35	0,32	0,31

Šaltinis: AAA duomenys ir Konsultanto skaičiavimai

7 priedas

36 lentelė. Utenos regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną bei komunalinių atliekų mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginius pristatytų atliekų kiekiai tonomis

Savivaldybė	2018	2019	2020	2021
Visaginas	5 124	5 172	5 355	5 735

8 priedas

37 lentelė. Utenos MBA tvarkytos ir regioniniame sąvartyne 2020 m. pašalintos atliekos, tonos

Atliekos pavadinimas	Anykščiai	Ignalina	Molėtai	Utena	Zarasai	Visaginas	Kiti rajonai	Viso
Medžiagos netinkamos vartoti ar perdirbti	0,00	0,00	0,00	0,92	0,00	0,00	0,00	0,92
Baldų gamybos atliekos	23,34	0,00	0,00	5,10	0,00	0,00	0,00	28,44

Atliekos pavadinimas	Anykščiai	Ignalina	Molėtai	Utena	Zarasai	Visaginas	Kiti rajonai	Viso
Neperdirbto tekstilės pluošto atliekos	0,00	0,00	0,00	1,82	29,38	0,00	0,00	31,20
Perdirbto tekstilės pluošto atliekos	39,58	0,00	29,74	260,58	0,00	49,14	0,00	379,04
Lakieji durpių ir neapdorotos medienos pelenai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	49,40	0,00	49,40
Dugno pelenai, šlakas ir garo katilų dulkės	141,78	2,24	0,00	18,76	166,90	0,00	0,00	329,68
Plastiko drožlių ir nuopjovų atliekos	0,00	0,00	6,02	172,30	0,00	0,00	0,00	178,32
Suvirinimo atliekos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,28	0,00	1,28
Naudotos šlifavimo dalys ir šlifavimo medžiagos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,60	0,00	0,60
Plastikinės pakuotės atliekos (PET)	0,00	0,00	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28
Pašluostės (skudurai)	10,50	24,54	0,00	0,00	0,00	1,46	0,000	36,5
Stiklas netinkamas perdirbti	0,00	0,00	0,42	22,66	0,00	0,00	0,00	23,08
Betonas	0,00	0,00	20,64	44,88	0,00	16,94	3,94	86,40
plytos	0,00	0,00	0,00	34,88	0,00	0,00	0,94	35,82
Čerpės ir keramika	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,68	0,00	1,68
Betono, plytų, čerpių ir keramikos gaminių mišiniai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	54,68	0,00	54,68
Medis (dažytas, lakuotas)	143,50	0,16	5,58	123,66	7,32	74,18	0,00	354,40
Bituminiai mišiniai	0,00	0,00	0,00	0,26	0,00	0,00	0,00	0,26
gruntas ir akmenys	0,00	0,00	0,00	0,78	0,00	0,00	0,00	0,78
Izoliacinės medžiagos, kuriose yra asbesto	0,00	0,00	0,00	136,96	0,00	0,00	3,08	140,04
Statybinės medžiagos turinčios asbesto	308,92	146,65	281,06	442,44	171,16	29,60	358,82	1738,65
Statybos ir griovimo atliekos	573,68	159,06	521,62	2683,30	544,76	269,56	84,38	4836,36
Smėliagaudžių atliekos	0,00	0,00	0,00	7,18	0,00	0,00	0,00	7,18
Rūšiavimo atliekos	0,00	0,00	0,00	60,72	0,00	0,00	0,00	60,72
Stiklas netinkamas perdirbti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,32	0,00	1,32
Kitos mechaninio apdorojimo atliekos (įskaitant medžiagų mišinius), nenurodytos 19 12 11	0,00	0,00	0,00	196,6	0,00	0,00	0,00	196,60
Popierius ir kartonas	4,38	3,00	5,46	1,36	3,38	3,00	0,00	20,58
Biologiškai skaidomos virtuvės ir valgyklų atliekos	0,00	0,00	21,54	0,00	0,00	0,00	0,00	21,54
Drabužiai	0,00	0,00	0,00	0,74	0,00	0,00	0,00	0,74
Tekstilės gaminiai	108,92	31,30	54,30	197,02	42,12	16,80	0,00	450,46
Mediena	128,38	34,40	118,38	140,96	76,80	66,20	0,00	565,12

Atliekos pavadinimas	Anykščiai	Ignalina	Molėtai	Utena	Zarasai	Visaginas	Kiti rajonai	Viso
Plastikai	57,48	44,36	57,76	73,50	27,32	27,80	0,00	288,22
Didelių gabaritų atliekos	97,88	6,00	99,34	527,90	172,58	139,58	0,00	1043,28
Kitos Biologiškai nesuyrančios atliekos	22,48	0,00	6,68	400,70	0,00	0,00	0,00	429,86
Mišrios komunalinės atliekos	4280,90	3092,84	3683,08	8876,16	3331,64	4552,24	0,00	27837
Gatvių valymo liekanos	0,00	0,00	0,00	210,56	0,00	0,00	0,00	210,56
	5941,72	3544,55	4911,90	14641,78	4573,36	5355,46	451,16	39 440,57

Šaltinis: UAB „URATC“

9 priedas

38 lentelė. Atvežamų į MBA mišrių komunalinių atliekų kiekis, tonos

Eilučių žymos	2018	2019	2020	2021
Anykščiai	4 386	4 297	4 281	4 538
Ignalinos rajonas	2 977	3 050	3 093	3 026
Molėtai	3 629	3 494	3 683	3 749
Utena	9 740	9 325	8 876	8 711
Visaginas	4 621	4 553	4 552	4 432
Zarasai	2 588	3 104	3 332	3 205
Iš viso	27 940	27 822	27 817	27 661

Šaltinis: AAA duomenys

10 priedas. Į atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikšteles per 2020 m. pristatytų atliekų rūšys ir kiekiai tonomis pagal savivaldybes

39 lentelė. Visagino atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė

Kodas	Pavadinimas	Likutis metų pradžioje	Gauta t/m	Perduota atliekų tvarkytojui t/m	Perduota į sąvartyną t/m	Likutis metų pabaigoje
17 09 04	mišrios statybinės ir griovimo atliekos	1,340	135,430	0,000	134,100	2,670
17 06 05*	statybinės medžiagos, turinčios asbesto	1,600	26,950	0,000	24,020	4,530
16 01 03	naudotos padangos	20,240	22,670	22,140	0,000	20,770
20 01 39	plastikai	3,980	22,360	0,000	26,340	0,000

20 01 11	tekstilės gaminiai	0,000	13,310	0,000	12,320	0,990
20 01 38	mediena	0,710	67,300	0,000	66,200	1,810
20 01 01	popierius ir kartonas	1,400	4,600	0,000	3,000	3,000
13 02 08*	kita variklio, pavarų dėžės ir tepalinė alyva	0,063	1,429	1,424	0,000	0,068
16 01 07*	tepalų filtrai	0,007	0,029	0,030	0,000	0,006
20 01 35*	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga	0,690	2,525	2,553	0,000	0,662
20 01 36	nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga	0,436	3,850	3,513	0,000	0,773
20 01 23*	nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių	0,440	3,880	3,312	0,000	1,008
20 01 21*	dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio	0,002	0,041	0,035	0,000	0,008
20 01 02	stiklas	1,400	7,460	7,660	0,000	1,200
20 01 40	metalai	0,000	0,420	0,160	0,000	0,260
15 01 10	pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	0,008	0,044	0,030	0,000	0,022
15 01 02	plastikinės (kartu su PET (polietilentereftalatas) pakuotės	0,000	0,100	0,000	0,000	0,100
20 01 27	dažai, rašalas, klėjai ir dervos, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos	0,000	0,319	0,249	0,000	0,070
15 01 07	stiklo pakuotės	0,240	1,020	0,500	0,00	0,760
17 05 03*	Gruntas ir akmenys, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	0,005	0,067	0,072	0,000	0,000
	Iš viso:	32,561	313,804	41,678	265,980	38,707

11 priedas

40 lentelė. Visagino savivaldybės teritorijoje susidariusių – sutvarkytų bešeimininkių atliekų kiekiai

Savivaldybė	2018	2019	2020
Visaginas			
Susidarė bešeimininkių atliekų, t	8	129	856
Skirta lėšų, Eur	541	10 900	38 964

Sutvarkyta bešeimininkų atliekų, t	5	129	856
---	---	-----	-----

Šaltinis: AAA

12 priedas

41 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymas Visagino savivaldybės teritorijoje, tonos

Komunalinių atliekų naudojimas/šalinimas, t	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Visaginas						
Surinkta komunalinių atliekų, t	5471,796	5281,259	5660,287	5862,854	5413,226	5955,387
Perdirbta/panaudota pakartotinai komunalinių atliekų, t	751,702	5029,039	4030,623	4164,459	3359,926	3705,29
Sudeginta komunalinių atliekų, t			0			1065,87
Pašalinta komunalinių atliekų, t	4720,094	252,22	1599,046	1079,032	1064,76	1184,227
Laikinas laikymas paruoštų deginimui komunalinių atliekų, t					988,54	

Šaltinis: AAA duomenys

13 priedas

42 lentelė. Komunalinių atliekų kiekių prognozė Visagino savivaldybėje 2022–2027 m. (t)

Atliekų rūšis	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	127	140	153	166	179	159
Žaliosios atliekos	368	378	388	398	408	413
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	86	92	98	104	110	113
Biologiškai skaidžios maisto (virtuvės) atliekos	1209	1294	1318	1341	1359	1209
Tekstilės atliekos	121	133	145	157	170	176
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	158	201	244	287	329	351
PET pakuočių atliekos	8	9	9	10	10	11

Kombinuotų pakuočių atliekos	22	35	48	61	74	80
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	12	19	26	33	40	43
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	291	322	354	385	417	432
Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir panašiai)	0,0005	0,001	0,0015	0,002	0,0025	0,0035
Didžiosios atliekos	451	474	498	503	508	513
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	53	52	52	73	78	81
Baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,53	0,54	0,54	0,54	0,54	0,55
Buityje susidaranti pavojingosios atliekos	0,08	0,080	0,081	0,081	0,082	0,082
Kitos komunalinės atliekos	11	11	12	12	13	13
Mišrios komunalinės atliekos	3791	2320	1964	1740	1459	1211
Iš viso	5498	5394	5284	5246	5135	4955

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Visagino savivaldybės administracija
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Visagino savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano patvirtinimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-08-25 Nr. TS-170
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Erlandas Galaguz Savivaldybės meras
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-08-30 08:58
Parašo formatas	Ilgalaikio galiojimo (XAdES-XL)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-08-30 08:58
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2019-04-10 12:46 - 2024-04-08 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	2023 08 25 sprend 170 planas.docx
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20230829.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2023-09-01)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2023-09-01 nuorašą suformavo Dalia Girniuvienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-